

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

กรณีศึกษา : หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6

(ปี 2538 - 2540)

ASSESSMENT OF AGRICULTURAL COOPERATIVE ON BUSINESS
DEVELOPMENT PROJECT : CASE STUDY OF THE SIXTH
MANAGEMENT CONSULTING UNIT

(IN 1995 - 1997)

โดย

นายไทยา บุญญาอนุภาพ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ.2541

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง

ประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ กรณีศึกษา :
หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 (ปี 2538 - 2540)

ASSESSMENT OF AGRICULTURAL COOPERATIVE ON
BUSINESS DEVELOPMENT PROJECT : CASE STUDY
OF THE SIXTH MANAGEMENT CONSULTING UNIT (IN 1995 - 1997)

นามผู้วิจัย

นายไชยา บุญญาภาพ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ)
วันที่ 31 เดือน 11 ปี พ.ศ.2541

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)
วันที่ 31 เดือน 11 ปี พ.ศ.2541

กรรมการ

.....
(อาจารย์นำเพชร วินิจฉัยกุล)
วันที่ 31 เดือน 11 ปี พ.ศ.2541

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัฐมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 5 เดือน 11 ปี พ.ศ.2541

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ
กรณีศึกษา : หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 (ปี 2538 - 2540)

โดย : นายไชยา บุญญาอนุภาพ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ)

31 / 1-1 / 2541

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการทางเศรษฐกิจและสังคมของสหกรณ์เป้าหมาย 2) เพื่อประเมินเจตคติของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป้าหมาย ถึงผลกระทบที่ได้รับจากโครงการ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ในปี 2538 เฉพาะกรณีศึกษาของหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 138 คน จาก 8 สหกรณ์เป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้รวบรวมคือ แบบสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC + และโปรแกรม Microsoft Excel ใช้การศึกษาเป็นการพรรณนาความด้วยการแสดงค่าในรูปร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ต่ำสุดและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษารูปโดยย่อ ดังนี้

1. คณะกรรมการดำเนินการ มีอายุเฉลี่ย 52 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 34.06 อายุการดำรงตำแหน่ง 1-5 ปี ร้อยละ 34.78 ส่วนฝ่ายจัดการสหกรณ์มีอายุเฉลี่ย 39 ปี สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช.ขึ้นไปจนถึงปริญญาตรีคิดเป็น ร้อยละ 31.11 อายุการดำรงตำแหน่งอยู่ในช่วง 6-15 ปี ร้อยละ 23.19

2. คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ มีเจตคติในระดับ “ปานกลาง” ต่อการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 3.24) ได้รับประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรในระดับ “ปานกลาง” (ค่าเฉลี่ย 3.39) ได้รับประโยชน์ในการบริหารและการจัดการธุรกิจในระดับ “มาก” (ค่าเฉลี่ย 3.41) ถือว่าประสบความสำเร็จผลทางสังคม

3. การดำเนินการของสหกรณ์เป้าหมาย หลังจากสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานจังหวัดในหมวดความเข้มแข็ง, หมวดความมั่นคง, หมวดการขยายตัวทางธุรกิจ, หมวดผลตอบแทนในการดำเนินธุรกิจ ปรากฏว่ามีสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินการสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 8 สหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าประสบผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ

4. สภาพปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามโครงการพบว่า 1) ที่ปรึกษามีจำนวนน้อยและมีเวลาว่างน้อย ไม่สามารถเข้าไปคำปรึกษาแก่สหกรณ์เป้าหมายได้อย่างต่อเนื่อง 2) คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจระดับจังหวัด ไม่มีการติดตามประเมินผลโครงการ จึงขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง 3) ขั้นตอนการปฏิบัติงานตามโครงการ มีขั้นตอนมากถึง 12 ขั้นตอน จึงเสียเวลาในการทบทวนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานถึง 1 ปี จึงเสียโอกาสในการดำเนินการ 4) หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ได้รับเป้าหมายที่ต้องปฏิบัติมากเพิ่มขึ้นทุกปี รวม 50 สหกรณ์ จึงไม่สามารถสนับสนุนนำที่ปรึกษาเข้าให้การปรึกษากับ สหกรณ์เป้าหมายได้อย่างต่อเนื่อง

ABSTRACT

Title : Assessment of Agricultural Cooperative on Business
Development Project : Case Study of the Sixth Management
Consulting Unit (in 1995 - 1997)

By : Mr. Chaiya Boonyanupap

Degree : Master of Science (Cooperative Economics)

Major Field : Cooperative Economics

Chairman, Thesis Advisory Board : *Prayong Saiprasert*

(Assoc. Prof. Prayong Saiprasert)

31 July 1998

The objectives of this research were 1) to assess the economic and social achievement of the target cooperatives, 2) to evaluate the cooperative board and the management's attitude on the project impact, and 3) to study problems, constraints as well as suggestions for Agricultural Cooperative Business Development Project. The data were collected in 1995 by using interview form with 138 respondents from 8 target cooperatives. Analyses were subsequently done by using SPSS/PC⁺ program and Microsoft Excel. The findings were summarized in descriptive statistics as follows :

1. The working committee has an average age of 52 years with primary school education (34.06%) and a working period of 1- 5 years (34.78%). The cooperative management section has an average of 39 years old, with a college education up to bachelor degree (31.11%), and a working period phase 6 -15 years (23.19%).

2. The working committee and the cooperative management section to the Agricultural Cooperative Business Development Project are had a moderate level attitude (mean 3.24) towards. The benefits of the project for human resource development were at the moderate level (mean 3.39) and the benefits in term of business management and

administration were at high level (mean 3.41). These indicators the indicated social success of the project.

3. After the project was terminated, it was found that strength, stability, growth and benefit of 8 cooperatives were above provincial standard, reflecting the economic success of the project.

4. It was found that problems and constraints indicated by respondents were, 1) inadequate number of consultants which resulted in insufficient advice to the target cooperatives, 2) lack of monitoring and evaluation from the Provincial Agricultural Cooperative Business Development Committee, 3) the project had too many steps (12 steps) of implementation which resulted in too much is time consumed and opportunity cost , and 4) the increasing number of target cooperative responsible by the sixth Cooperative Management Consulting Unit up to 50 cooperatives made it impractical to continuously support sufficient consultants to the cooperatives.

คำนิยม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ประยงค์ สายประเสริฐ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยากุล อาจารย์น้ำเพชร วิจิษฐ์กุล กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ดร.วีรศักดิ์ ปกติ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง พร้อมตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยดีมาตลอด

ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายที่เข้าโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ในปี 2538 ทุกท่าน ที่ตอบข้อสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการเป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณปัญญา สุขเกตุ ที่ช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูล.ขอขอบคุณ คุณนครินทร์ ศษพันธุ์สุนทร. ที่ช่วยเหลือในการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ ข้อมูลจนเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างยิ่ง ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 ที่ให้ข้อมูลสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ขอขอบคุณ คุณราชศักดิ์ ตระสินธุ์ ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการคัดเลือกหัวข้อเรื่องการวิจัยและบุคคลสำคัญที่สุดที่มีส่วนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี คือ คุณเยาวภา บุญญานุภาพ ภรรยาที่คอยให้คำแนะนำคอยให้การสนับสนุนต่าง ๆ รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดียิ่ง คุณบัทมกาญจน์ บุญญานุภาพ ที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณบางส่วน รวมทั้งบิดา มารดา ธิดา บุตรและเพื่อน ๆ แม่ใจสู้ 46 ที่เป็นกำลังใจกระตุ้นให้เกิดความพยายามจนสำเร็จการวิจัย จึงขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ไชยา บุญญานุภาพ

22 พฤษภาคม 2541

สารบัญเรื่อง

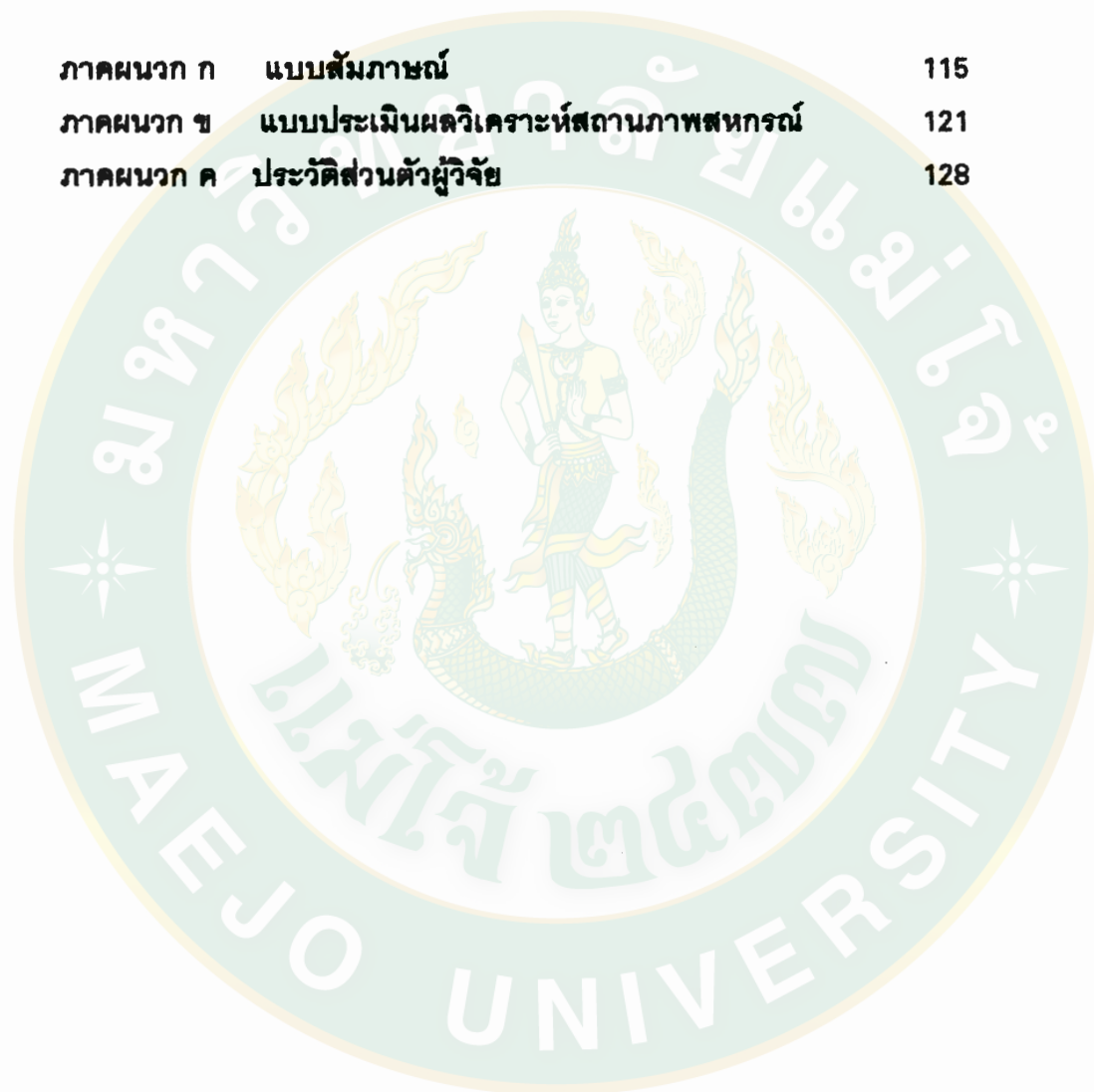
เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
คำนิยม	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	
ความนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
แนวความคิดเกี่ยวกับแผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ -	
ในทศวรรษหน้า	8
แนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร -	
เชิงธุรกิจ	10
แนวทางการปฏิบัติโครงการหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์	13
แนวความคิด ทฤษฎี การประเมินผล	15
ประโยชน์ของการประเมินผล	16
รูปแบบการประเมินโครงการ	17
เจตคติ	18
การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน	22
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
รายชื่อที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์	23

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	
สถานที่ดำเนินการ	24
ประชากรที่ศึกษา	25
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	26
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	27
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะบุคคล	30
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบการดำเนินการตามโครงการ	33
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์เป้าหมาย	40
3.1 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด	41
3.2 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรกรงไทรลาด จำกัด	47
3.3 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรน่าน้อย จำกัด	53
3.4 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรน้ำป่าด จำกัด	59
3.5 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด	65
3.6 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรเมืองแพร์ จำกัด	71
3.7 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรวังชัน จำกัด	77
3.8 ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด	83
ตอนที่ 4 สภาพปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	89
4.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน	89
4.2 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามโครงการ	89
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	91
อภิปรายผลการวิจัย	105
ข้อเสนอแนะ	108
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	110

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
เอกสารอ้างอิง	110
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	115
ภาคผนวก ข แบบประเมินผลวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์	121
ภาคผนวก ค ประวัติส่วนตัวผู้วิจัย	128

สารบัญตาราง

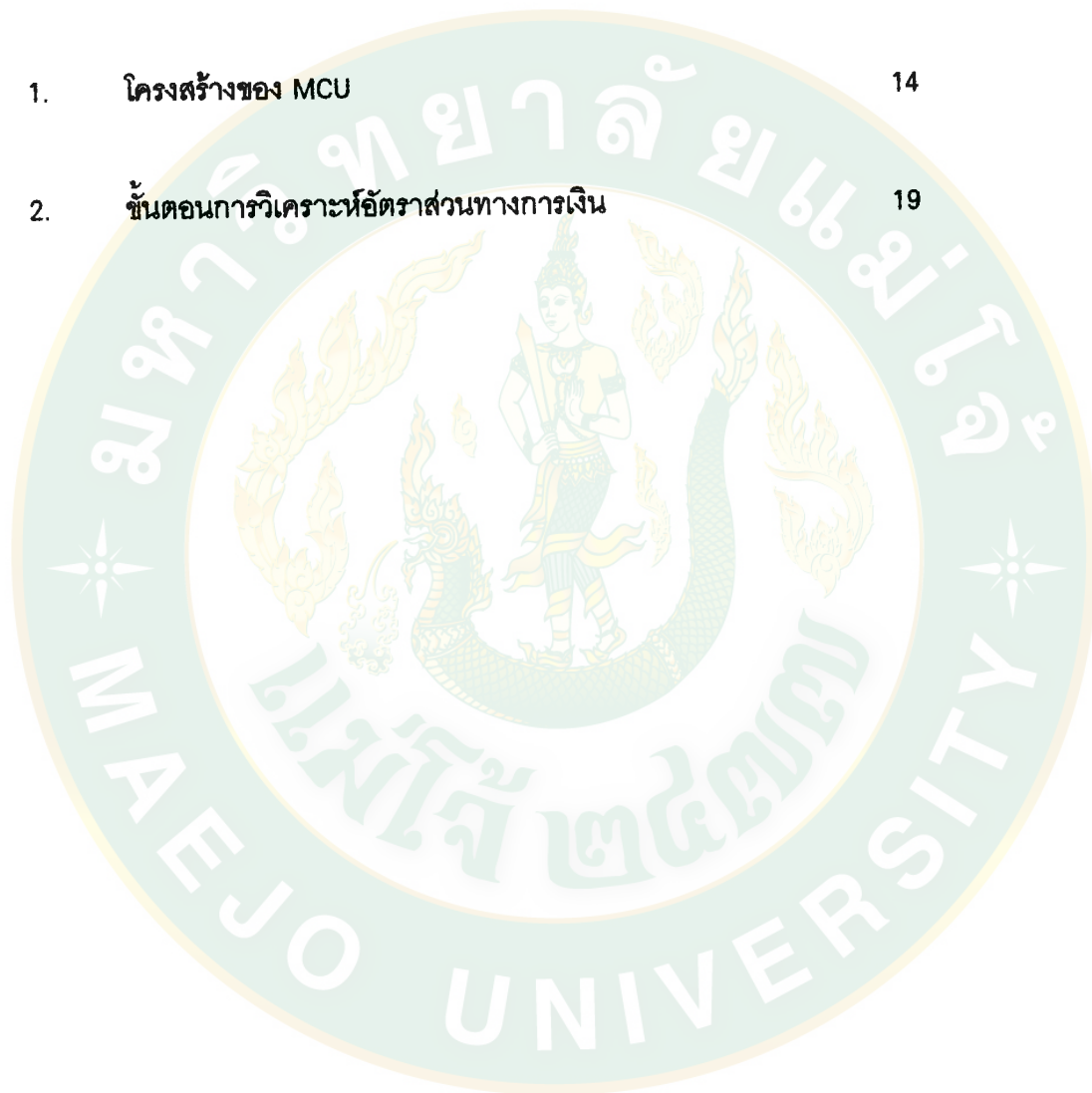
ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์	23
2	กลุ่มประชากรศึกษา	25
3	จำนวนร้อยละตามเพศของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย	31
4	จำนวนร้อยละตามอายุของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย	31
5	จำนวนร้อยละตามระดับการศึกษาของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย	32
6	จำนวนร้อยละตามอายุการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย	33
7	เจตคติที่มีต่อโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ	35
8	ประโยชน์ที่รับด้านการพัฒนาบุคลากร	37
9	ประโยชน์ที่ได้รับด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ	39
10	ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด	45
11	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรกรงไทรลาด จำกัด	51
12	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรรณานิ้อย จำกัด	57
13	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรน้ำปาด จำกัด	63
14	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรหนองไม้ จำกัด	69
15	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรเมืองแพะ จำกัด	75
16	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรวังชัน จำกัด	81
17	ผลการวิเคราะห์สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด	87

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่

1.	โครงสร้างของ MCU	14
2.	ขั้นตอนการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	19

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติ เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจเป็นตัวบ่งชี้ถึง ความยากดีมีเงินของประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อใดที่แนวโน้มทางเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองย่อมหมายถึงมีการกระจายรายได้ไปสู่ประชากรอย่างทั่วถึง มีการจ้างงาน ประชาชนจะมีรายได้สูงขึ้น ความเป็นอยู่ก็จะดีขึ้นตามไปด้วย ขณะที่เมื่อใดเศรษฐกิจเริ่มถดถอยอัตราการการผลิตจะลดลง เกิดปัญหาการว่างงานทำให้ประชาชนมีรายได้ลดลง ย่อมกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน การที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการครองชีพจะทำให้เกิดความหิวกระหายจนเข้าสู่สภาวะความยากจนในที่สุด ขบวนการสหกรณ์ถือเป็นองค์การทางธุรกิจที่ช่วยพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนได้ เนื่องจากสหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจโดยอาศัยเงินทุนดำเนินการหรือทุนสำรองของตนเอง จึงช่วยจัดปัญหาเรื่องราคาที่ไม่ยุติธรรม สหกรณ์สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีมวลสมาชิกเป็นเจ้าของจึงเกี่ยวผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนผู้เป็นเจ้าของ (วัลลภ ลำพราย, 2540 : 44) โดยกำไรที่เกิดขึ้นจะถูกจัดสรรให้แก่ผู้เป็นสมาชิกส่วนหนึ่ง จัดสรรเพื่อสวัสดิการสังคมของสมาชิกอีกส่วนหนึ่ง เพื่อขยายกิจการสหกรณ์ และขบวนการสหกรณ์อีกส่วนหนึ่ง (พ.ร.บ.สหกรณ์ 2511 มาตรา 31 : 13)

สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพเกษตรกรรม ที่ต้องการแก้ไข ปัญหาเดือดร้อนในการประกอบอาชีพและพัฒนาความเป็นอยู่ของตนให้สามารถ กินดี อยู่ดี มีความสุขโดยอาศัยการช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งพากัน เพื่อจะเพิ่มผลผลิตให้มีคุณภาพ ตรงตามต้องการของตลาด อันจะก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงของสมาชิกสหกรณ์ ดังนั้นการดำเนิน ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรจึงเป็นการทำธุรกิจแบบเอนกประสงค์และครบวงจร กล่าวคือสหกรณ์ จะเป็นผู้สนับสนุนและให้บริการสมาชิก ในด้านการส่งเสริมอาชีพเพื่อสนองความต้องการของ ตลาด ให้บริการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำแก่สมาชิกผู้เป็นเจ้าของ จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่อง อุปโภคบริโภคมาจำหน่ายในราคายุติธรรม เป็นการช่วยลดต้นทุนในการผลิตและการครองชีพ ให้ การบริการด้านขบวนการตลาดโดยการรวบรวมหรือฝากขายผลผลิตของสมาชิกเพื่อจำหน่ายและ แปรรูป เป็นการสร้างอำนาจในการต่อรองราคาผลผลิตทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตอีกด้วย จะ เห็นได้ว่าสหกรณ์การเกษตรมีภาระกิจมากมายที่ต้องให้บริการเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกผู้เป็นเจ้าของ

ของ ดังนั้นบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้สหกรณ์เป็นตัวช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของสมาชิกคือประสิทธิภาพด้านการจัดการ ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของฝ่ายจัดการสหกรณ์ (ประยงค์.สายประเสริฐ, 2537 : 53)

ความสำคัญของปัญหา (Statement of the Problem)

การดำเนินงานของสหกรณ์จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้นั้น บุคคลสามฝ่ายที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจจนประสบความสำเร็จได้แก่ ฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ฝ่ายจัดการสหกรณ์ ฝ่ายสมาชิก เพราะทั้งสามฝ่ายต่างมีบทบาทภารกิจที่ต้องรับผิดชอบให้สหกรณ์สามารถสนองตอบความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ในด้านการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ เพื่อให้เกิดความเจริญทางทรัพย์และทางธรรม โดยคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีบทบาทสำคัญและมีภาระหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงานและเป้าหมายในการดำเนินการ ควบคุมตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด รายงานผลการดำเนินการต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อให้สมาชิกทราบถึงการเคลื่อนไหวในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ โดยการดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ วิธีการสหกรณ์ ระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำหรับฝ่ายจัดการสหกรณ์มีบทบาทสำคัญ 2 ประการ คือ (1) บทบาทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจ โดยมีภาระหน้าที่ในการวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การควบคุมกำกับดูแล และการประเมินผลงาน (2) บทบาทที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งมีภาระหน้าที่ต้องจูงใจสมาชิกซึ่งถือว่าเป็นลูกค้ารายใหญ่ของสหกรณ์ ให้มีส่วนร่วมทางธุรกิจกับสหกรณ์ โดยใช้เทคนิคการบริหารที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดหาข้อมูลเสนอให้แก่คณะกรรมการดำเนินการเพื่อประกอบในการตัดสินใจ (ประยงค์.สายประเสริฐ, 2537 : 44 - 53)

จากบทบาทภารกิจของฝ่ายคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ดังกล่าว พบว่าประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการสหกรณ์ ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากคณะกรรมการดำเนินการยังขาดความเข้าใจในการอุดมการณ์สหกรณ์ หลักและวิธีการสหกรณ์ ส่วนฝ่ายจัดการสหกรณ์ก็ยังไม่เข้าใจในบทบาทภารกิจการบริหาร การจัดการองค์กรและขาดวิสัยทัศน์ในการดำเนินธุรกิจ โดยเนื่องจากกองแผนงานกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้มีการจัดชั้นของสหกรณ์ขึ้นรวม 4 ชั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ ปรากฏว่ามีสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จอยู่ในชั้นที่ 1 จำนวน 410 สหกรณ์ สหกรณ์ที่อยู่ในชั้นที่ 2 คืออยู่ในระหว่างการพัฒนา จำนวน 681 สหกรณ์ สหกรณ์ที่อยู่ในชั้นที่ 3 คือสหกรณ์ที่มีฐานะทาง

เศรษฐกิจไม่เข้มแข็งปริมาณธุรกิจน้อยและประสบภาวะขาดทุน จำนวน 717 สหกรณ์ สำหรับสหกรณ์ชั้นที่ 4 เป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งใหม่ไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 783 สหกรณ์ จะเห็นว่าจากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด 2591 สหกรณ์ มีสหกรณ์ที่อยู่ในชั้นที่ 1 เพียงร้อยละ 16 อยู่ในชั้นที่ 2 จำนวนร้อยละ 26 อยู่ในชั้นที่ 3 จำนวนร้อยละ 28 และอยู่ในชั้นที่ 4 จำนวนร้อยละ 30 ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการของสหกรณ์ จึงมีแนวความคิดที่จะให้สหกรณ์ที่อยู่ในชั้นที่ 1 เป็นพี่เลี้ยงช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ กลยุทธ์ในการบริหารการจัดการ ให้แก่สหกรณ์ในชั้นที่ 2 จนเข้าสู่สหกรณ์ชั้น 1 ต่อไป (โพลิน ศุภกิจวิเลขการ : 6)

โครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ เป็นการให้สหกรณ์การเกษตรอาศัยความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ด้วยกันอย่างเป็นขบวนการ และร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อขยายช่องทางการตลาดรวมทั้งเพิ่มมูลค่าผลผลิตของสมาชิกให้สูงขึ้น และเพื่อให้การดำเนินการเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้กำหนดกลยุทธ์การให้ความรู้และการยอมรับในเชิงธุรกิจแก่บุคคลทุกระดับของสหกรณ์ เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายกระบวนการเรียนรู้ของสหกรณ์ โดยกำหนดจัดตั้งหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ (MANAGEMENT CONSULTING UNIT : MCU) ขึ้น 10 หน่วย ให้ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 1 - 10 รับผิดชอบหน่วย MCU ดังกล่าว ทำหน้าที่ประสานงานกับบุคลากรจากสหกรณ์ที่มีความสามารถสูง หรือบุคลากรจากส่วนราชการและบุคลากรจากธุรกิจเอกชน เป็นที่ปรึกษาการจัดการประจำหน่วย MCU พร้อมนี้ให้หน่วย MCU นำที่ปรึกษาเข้าให้คำปรึกษาแก่สหกรณ์เป้าหมายในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการจัดการของสหกรณ์เป้าหมาย โดยเน้นพัฒนาศักยภาพของผู้จัดการสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ให้สามารถดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และบริการธุรกิจของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งที่จะพัฒนาศักยภาพการจัดการแก่สหกรณ์ที่อยู่ในชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นสหกรณ์เป้าหมาย เพราะเป็นสหกรณ์ที่พร้อมจะก้าวไปสู่สหกรณ์ชั้นที่ 1 ได้ ในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ คณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัดจะทำหน้าที่คัดเลือกสหกรณ์เป้าหมายที่อยู่ในชั้นที่ 2 ของแต่ละจังหวัดเข้าร่วมโครงการฯ และให้คณะทำงานวิเคราะห์สถานการณ์สหกรณ์ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ของสหกรณ์เป้าหมายเพื่อหาจุดเด่นจุดด้อยทางธุรกิจ นำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานกลางของจังหวัดส่งมอบให้ที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ประจำหน่วย MCU พิจารณาเพื่อให้คำปรึกษาแก้ไขจุดบกพร่องและร่วมวางแผนพัฒนาการจัดการสหกรณ์ต่อไป

หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก กองฝึกอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ มีหน้าที่ประสานงานนำที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์เข้าให้คำปรึกษา เพื่อวางแผน การพัฒนาสหกรณ์เป้าหมาย โดยวิธีการ

ให้ความรู้ สาธิตการดำเนินงาน คู่มือและฝึกปฏิบัติในหน่วยงานสหกรณ์ที่ปรึกษาหรือหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนจัดการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ ประธานกลุ่มเลขานุการกลุ่มของสหกรณ์เป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ อันเป็นการพัฒนาธุรกิจทั่วทั้งองค์กร

ในปี พ.ศ. 2538 หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ได้ดำเนินการตามโครงการฯ กับสหกรณ์เป้าหมายจำนวน 8 สหกรณ์คือ

1. สหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด จ.พิจิตร
2. สหกรณ์การเกษตรทรงไทรศาสตร์ จำกัด จ.สุโขทัย
3. สหกรณ์การเกษตรรณานิ้อย จำกัด จ.น่าน
4. สหกรณ์การเกษตรน้ำป่าด จำกัด จ.อุตรดิตถ์
5. สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จ.เพชรบูรณ์
6. สหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด จ.แพร่
7. สหกรณ์การเกษตรวังชิ้น จำกัด จ.แพร่
8. สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จ.พิษณุโลก

ซึ่งได้ดำเนินการจนเสร็จสิ้นโครงการแล้วในปี พ.ศ. 2540 แต่ปรากฏว่ายังไม่มีการประเมินผลโครงการออกมาอย่างเป็นรูปธรรม ถึงผลกระทบทันทีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ว่าประสบผลสัมฤทธิ์ในทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร จึงควรที่จะมีการนำร่องประเมินผลโครงการ ถึงผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินธุรกิจเพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของจังหวัด และเจตคติของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป้าหมายรวมทั้งประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลที่ได้รับไปปรับปรุงให้เป็นแนวทางในการประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objectives of the Study)

1. เพื่อประเมินความสัมฤทธิ์ผลของโครงการทางเศรษฐกิจและสังคมของสหกรณ์เป้าหมาย
2. เพื่อประเมินเจตคติของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป้าหมายถึงผลกระทบที่ได้รับจากโครงการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

1. ทำให้ทราบถึงระดับการพัฒนาประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของสหกรณ์เป้าหมายเข้า
ขั้นมาตรฐานจังหวัดเพียงใด รวมทั้งผลกระทบทางสังคมของสหกรณ์เป้าหมายถึงเจตคติในการ
ยอมรับและความคุ้มค่าของโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ
2. กรมส่งเสริมสหกรณ์สามารถนำผลไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมิน
ผลโครงการ MCU ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ขอบเขตของการศึกษา

(Scope of Study)

1. การศึกษาคั้งนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการปี พ.ศ.
2538 ในส่วนความรับผิดชอบของหน่วยที่ปรึกษาการจัดการที่ 6 จำนวน 8 สหกรณ์
2. การศึกษาคั้งนี้ มุ่งเน้นผลการดำเนินการด้านประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์
ทางสังคม เจตคติของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป้าหมาย

นิยามศัพท์

(Definition of Terms)

“การประเมินผล” หมายถึง กระบวนการวิจัยที่ต้องการหาคำตอบ ถึงความสัมฤทธิ์ผล
ของโครงการ โดยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของกิจกรรม จุดเด่นจุดด้อยที่แท้จริง เพื่อนำไปพัฒนา
สรุปผลกระทบที่ได้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ

“โครงการ” หมายถึง โครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

“การพัฒนา” หมายถึง การปรับปรุง ให้เกิดความเจริญก้าวหน้า

“ที่ปรึกษา” หมายถึง บุคลากรของสหกรณ์หรือบุคลากรจากภาคเอกชนหรือหน่วย
งานของราชการที่มีความสามารถในด้านการจัดการ ที่ถูกคัดเลือกจากหน่วยที่ปรึกษาการจัดการ
สหกรณ์และให้สหกรณ์เป้าหมายให้ความเห็นชอบ

“MCU” หมายถึง หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ (MANAGEMENT CONSULTING UNIT) มีทั้งสิ้น 10 หน่วยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 1-10

“การให้คำปรึกษา” หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดประสบการณ์เทคนิค การบริหาร การจัดการ จากสหกรณ์การเกษตรที่มีขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจสูงไปสู่สหกรณ์ที่มีขีดความสามารถต่ำกว่า

“สหกรณ์” หมายถึง คณะบุคคลที่รวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของ โดยควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการอันจำเป็น และความหวังร่วมทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

“สหกรณ์การเกษตร” หมายถึง เกษตรกรที่รวมตัวกันตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อทำธุรกิจที่ตนเองเป็นเจ้าของ โดยการควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนับสนุนพัฒนาอาชีพเกษตรกรรวม ให้สามารถยกระดับรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

“สหกรณ์เป้าหมาย” คือ สหกรณ์ที่อยู่ในขั้นที่ 2 และถูกคัดเลือกจากคณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัด

“ความสัมฤทธิ์ผล” หมายถึง ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจและประสิทธิผลทางสังคมทั้งด้านเจตคติและสมรรถภาพในการบริหารโครงการ

ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจวัดจาก อัตราส่วนย่อยทางบัญชีเปรียบเทียบมาตรฐาน
กลาง

1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์
2. ความมั่นคงของสหกรณ์
3. การขยายตัวทางเศรษฐกิจ
4. ผลตอบแทนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ผลสัมฤทธิ์ทางสังคมวัดจาก

1. การยอมรับในการเข้าโครงการของสหกรณ์เป้าหมาย
2. การตอบสนองของผู้เข้าร่วมโครงการ

3. คุณค่าที่ได้รับของสหกรณ์เป้าหมาย

4. การยอมรับแนวทางการพัฒนาการจัดการของสหกรณ์เป้าหมาย

“ประสิทธิผล” หมายถึง การเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในโครงการหรือในการปฏิบัติงาน

“ประสิทธิภาพ” หมายถึง การเปรียบเทียบผลงานกับค่าใช้จ่ายต่อหน่วยต่ำสุดแล้วยังได้มาโดยมีการลงทุนหรือมีการใช้ทรัพยากรต่อหน่วยต่ำสุด ในการบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

“เจตคติ” หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรม ความรู้สึกหรือความเชื่อต่อสิ่งของ บุคคล กลุ่มชนหรือสถานการณ์ที่แวดล้อมอยู่ในลักษณะพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literatures)

การประเมินผลโครงการพัฒนาการสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหา เกี่ยวกับแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ที่ได้ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ โดยครอบคลุม ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับแผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ในทศวรรษหน้า
2. แนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในเชิงธุรกิจ
3. แนวทางการปฏิบัติตามโครงการหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์
4. แนวความคิด ทฤษฎี การประเมินผล
5. เจตคติ
6. การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนย่อยทางการเงิน
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. รายชื่อที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์

1 แนวความคิดเกี่ยวกับแผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ในทศวรรษหน้า

กรมส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพราชการ จัดทำแผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ในทศวรรษหน้าขึ้น (2538-2548) เพื่อกำหนดภารกิจหลัก นโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนกิจกรรม ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนาการเกษตร ตลอดจนสภาพการณ์ซึ่งคาดการณ์ว่าจะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลตามภารกิจหลัก และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตามแผนทิศทางได้กำหนดภารกิจหลักของกรมส่งเสริมสหกรณ์ว่า จะส่งเสริมพัฒนาให้สมาชิกสหกรณ์และประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคง ช่วยตัวเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยโดยวิธีสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2538 : 1) โดยกำหนดให้มีวัตถุประสงค์รวม เพื่อให้บรรลุภารกิจหลัก 5 ประการ คือ

1. สร้างเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการยอมรับและเป็นแนวร่วมสนับสนุนงานสหกรณ์
2. ทำให้สหกรณ์สามารถแข่งขันได้ในอนาคต
3. ทำให้สหกรณ์เป็นฐานพลังในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยของประเทศ
4. ให้มีการรวมพลังความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล สหกรณ์ และภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนกิจการสหกรณ์
5. พัฒนาระบบและวิธีการส่งเสริมสหกรณ์ให้มีการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทุกระดับให้มากขึ้น และกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะ 6 ด้าน คือ
 1. ด้านการตลาด
 2. ด้านการผลิตและการบริหาร
 3. ด้านปัจจัยการผลิตและการบริการ
 4. ด้านสินเชื่อ
 5. ด้านการจัดการ
 6. ด้านพัฒนาองค์การของกรมส่งเสริมสหกรณ์
(กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2539 : 16 - 19)

ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ด้านการจัดการ แผนทิศทางฯ ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ว่า “ให้ความรู้ และการยอมรับในเชิงธุรกิจให้แก่บุคลากรทุกระดับของสหกรณ์” โดยกำหนดเป้าหมายไว้ 2 ข้อ คือ

1. เสริมสร้างแนวความคิดของกระบวนการดำเนินการ และฝ่ายจัดการของสหกรณ์ให้มีความรู้ ยอมรับ และมีความสามารถในการบริหารงานเชิงธุรกิจภายในระยะเวลา 3 ปี (ปี 2538 - 2540)
2. เสริมสร้างให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์มีความรู้ความสามารถในเชิงธุรกิจเพื่อให้สามารถส่งเสริมสหกรณ์ให้การดำเนินธุรกิจได้ใน 3 ปี (ปี 2538 - 2540)

ทั้งนี้ได้จัดดำเนินโครงการตั้งหน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์การเกษตร (Management Consulting Unit : MCU) ซึ่งมีลักษณะโครงการ เป็นโครงการสร้างเครือข่ายกระบวนการเรียนรู้ของสหกรณ์ ให้สหกรณ์มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยจัดตั้งหน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์ขึ้น 10 หน่วย ระดมบุคลากรจากสหกรณ์ที่มีความสามารถสูง บุคลากรจากส่วนราชการอื่น และบุคลากรจากธุรกิจเอกชนเป็นที่ปรึกษาประจำหน่วย จะเข้าไปให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนธุรกิจ และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ให้กับสหกรณ์ที่มีความสามารถน้อยกว่าหรือสหกรณ์เป้าหมาย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2538 : 105)

2 แนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

โครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในเชิงธุรกิจ ในด้านการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ มีจุดมุ่งหมาย ที่จะพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการสหกรณ์และพนักงานสหกรณ์ให้สามารถดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และบริหารกิจการของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จในเชิงธุรกิจ โดยมีความร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์อย่างเป็นขบวนการ และร่วมมือกับธุรกิจภาคเอกชน เพื่อขยายการดำเนินธุรกิจและเพิ่มช่องทางการตลาด รวมทั้งเพิ่มมูลค่าของผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้สูงขึ้น การดำเนินการเพื่อพัฒนาการจัดการสหกรณ์ดังกล่าว จะมีหน่วยบริหารการจัดการสหกรณ์ (MCU) เป็นหน่วยที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำกับสหกรณ์เป้าหมายในการพัฒนาการจัดการและพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์เป้าหมาย

การดำเนินการโครงการ มีแนวทาง ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ซึ่งแต่งตั้งโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ประกอบด้วย อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นประธาน คณะกรรมการประกอบด้วย รองอธิบดี ผู้อำนวยการกองสหกรณ์การเกษตร ผู้อำนวยการกองสหกรณ์นิคม ผู้อำนวยการกองฝึกอบรม ผู้อำนวยการกองวิชาการ ผู้อำนวยการกองแผนงาน ดร.กนก คดีการ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หัวหน้าฝ่ายฝึกอบรมส่วนภูมิภาค กองฝึกอบรม หัวหน้าฝ่ายโครงการพิเศษกองแผนงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ นายวิเชียร แทนธรรมโรจน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 กองแผนงาน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยคณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาสหกรณ์ภาคการเกษตร กำกับดูแล และให้คำแนะนำการดำเนินการโครงการ

2. สหกรณ์จังหวัด ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์ เป็นประธานคณะทำงานฯ สหกรณ์อำเภอหรือหัวหน้านิคมสหกรณ์ จำนวน 1-2 คน นักวิชาการสหกรณ์ประจำสำนักงานสหกรณ์จังหวัด จำนวน 1-2 คน และนักวิชาการสหกรณ์ประจำสำนักงานสหกรณ์อำเภอ จำนวน 1-2 คน พร้อมด้วยสหกรณ์อำเภอหรือหัวหน้านิคมสหกรณ์ที่รับผิดชอบสหกรณ์เป้าหมาย เป็นคณะทำงาน คณะทำงานทำหน้าที่วิเคราะห์ความสามารถทางการจัดการของสหกรณ์ตามแบบวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่โครงการกำหนด ติดตามผลการดำเนินการโครงการของสหกรณ์เป้าหมาย

3. คณะทำงานวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ ศึกษาวิเคราะห์สถานภาพความสามารถทางการจัดการ และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตร โดยเริ่มจาก การจัดชั้นระดับความสามารถทางการจัดการของสหกรณ์ โดยนำสหกรณ์เป้าหมายกลุ่มที่ 2 ตามแผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ มาดำเนินการจัดชั้นระดับความสามารถทางการจัดการของสหกรณ์ ให้ดำเนินการตามวิธีการที่โครงการกำหนด และนำข้อมูลการจัดชั้นของ ธ.ก.ส. มาพิจารณาใช้ในการดำเนินการด้วย การจัดชั้นให้ดำเนินการจัดชั้นเป็น 4 ระดับ

ระดับที่ 1 เป็นสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการธุรกิจ

ระดับที่ 2 เป็นสหกรณ์ที่กำลังพัฒนาการจัดการทางธุรกิจ พร้อมทั้งจะยกระดับความสามารถไปเป็นสหกรณ์ระดับที่ 1

ระดับที่ 3 เป็นสหกรณ์ที่มีฐานะเศรษฐกิจที่ไม่ดีนัก มีปัญหาข้อบกพร่องบางประการ

ระดับที่ 4 เป็นสหกรณ์ตั้งใหม่ไม่เกิน 5 ปี มีขนาดธุรกิจเล็ก

เมื่อจัดชั้นสหกรณ์ได้แล้ว ให้คณะทำงานเลือก สหกรณ์ระดับที่ 2 ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาเป็นสหกรณ์ระดับที่ 1 มีความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์และบุคลากรพอสมควร และเป็นสหกรณ์ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และฝ่ายจัดการสหกรณ์มีความสมัครใจที่จะพัฒนาการจัดการสหกรณ์ของตนเองและยินดีที่จะรับคำแนะนำจากหน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์ไปดำเนินการ ให้คณะทำงานเลือกสหกรณ์ดังกล่าวมาจำนวนหนึ่ง (ให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนสหกรณ์เป้าหมายที่ศูนย์ฝึกรวมสหกรณ์กำหนดจะดำเนินการพัฒนา) เพื่อเป็นสหกรณ์ที่จะทำการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ต่อไป

4. เมื่อคัดเลือกสหกรณ์ที่จะทำการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ได้แล้ว ให้คณะทำงานดำเนินการวิเคราะห์สถานภาพความสามารถทางการจัดการและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ตามวิธีการวิเคราะห์ที่โครงการกำหนด

5. เมื่อได้ผลการวิเคราะห์แล้วให้นำผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ และข้อมูลความพร้อมของสหกรณ์และความสมัครใจของสหกรณ์ให้คณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัด พิจารณาคัดเลือกสหกรณ์เป้าหมาย โดยให้เลือกสหกรณ์ระดับที่ 2 ที่พร้อมจะพัฒนาเป็นสหกรณ์ระดับที่ 1 และคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และฝ่ายจัดการมีความสมัครใจที่จะพัฒนาการจัดการสหกรณ์ของตนเองตามจำนวนสหกรณ์เป้าหมายที่ศูนย์ฝึกรวมสหกรณ์กำหนด และคณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัด แจ้งรายชื่อสหกรณ์เป้าหมาย พร้อมส่งผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ ให้ศูนย์ฝึกรวมสหกรณ์เพื่อขอรับความสนับสนุนในการจัดหน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์เข้าไปดำเนินการพัฒนาสหกรณ์เป้าหมายต่อไป

6. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ในฐานะผู้รับผิดชอบหน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์ เมื่อได้รับแจ้งชื่อสหกรณ์เป้าหมาย พร้อมข้อมูลและผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์แล้ว จะประสานงานจัดที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์เข้าไปให้คำปรึกษา แนะนำแก่สหกรณ์เป้าหมาย ในการพัฒนาการจัดการของสหกรณ์เป้าหมายตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเทคนิควิธีการพัฒนาธุรกิจ แต่ละด้าน โดยจะร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการและพนักงานสหกรณ์เป้าหมาย จัดทำแผนปฏิบัติงานในการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และพนักงานสหกรณ์ ดำเนินการตามแผน และให้สหกรณ์อำเภอหรือหัวหน้านิคมสหกรณ์ที่รับผิดชอบส่งเสริมสหกรณ์เป้าหมายจัดส่งแผนปฏิบัติงานดังกล่าว พร้อมด้วยข้อมูลผลการวิเคราะห์สหกรณ์เป้าหมาย ให้คณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัด กองแผนงาน และผู้ตรวจราชการสหกรณ์ทราบด้วย

7. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และฝ่ายจัดการของสหกรณ์เป้าหมาย ต้องให้ความร่วมมือและทุ่มเทกำลังความสามารถที่มี ในการดำเนินการพัฒนาการจัดการของสหกรณ์ ตามแผนปฏิบัติงานที่ได้ทำกับที่ปรึกษาสหกรณ์ไว้แล้ว

8. คณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัด ประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาการจัดการของสหกรณ์เป้าหมาย

9 หน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์ร่วมกับศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ จัดฝึกอบรมคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ พนักงานสหกรณ์ ของสหกรณ์เป้าหมายเพื่อให้เกิดทักษะความรู้ในการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ และพัฒนาการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

10. หน่วยปรึกษาการจัดการสหกรณ์ ไปให้คำปรึกษาแนะนำการพัฒนาการจัดการธุรกิจของสหกรณ์เป้าหมาย เป็นระยะ ๆ และให้มีการสรุปผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติงานปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนที่วางไว้

11. คณะทำงานวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ และหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ติดตามผลการดำเนินการของสหกรณ์เป้าหมาย ตามแผนปฏิบัติงานที่ที่ปรึกษาได้วางแผน และให้คำปรึกษาแก่สหกรณ์เป้าหมาย และให้รายงานผลการดำเนินการ ปัญหาอุปสรรคให้คณะกรรมการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ระดับจังหวัดทราบเพื่อหาแนวทางแก้ไข

12. คณะทำงานติดตามและประเมินผลโครงการ ปฏิบัติงานติดตามผลการดำเนินการโครงการ เรงรัดและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินการโครงการ บรรลุเป้าหมายของโครงการ

3 แนวทางการปฏิบัติตามโครงการหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ (Management Consulting Unit)

MCU คือ การปรับแนวความคิดในการบริหารสหกรณ์ในเชิงธุรกิจ (Cooperative Entrepreneurship) ให้ความสำคัญแก่ฝ่ายจัดการที่บริหารอย่างนักธุรกิจ (มิใช่แบบราชการ) และเป็นการบริหารแบบธุรกิจสหกรณ์ กล่าวคือ ลูกค้าอยู่ที่สมาชิกเป็นส่วนใหญ่มิใช่เพื่อบุคคลภายนอก ธุรกิจสหกรณ์ควรเน้นอุดมการณ์การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดไป แต่วิธีการต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม

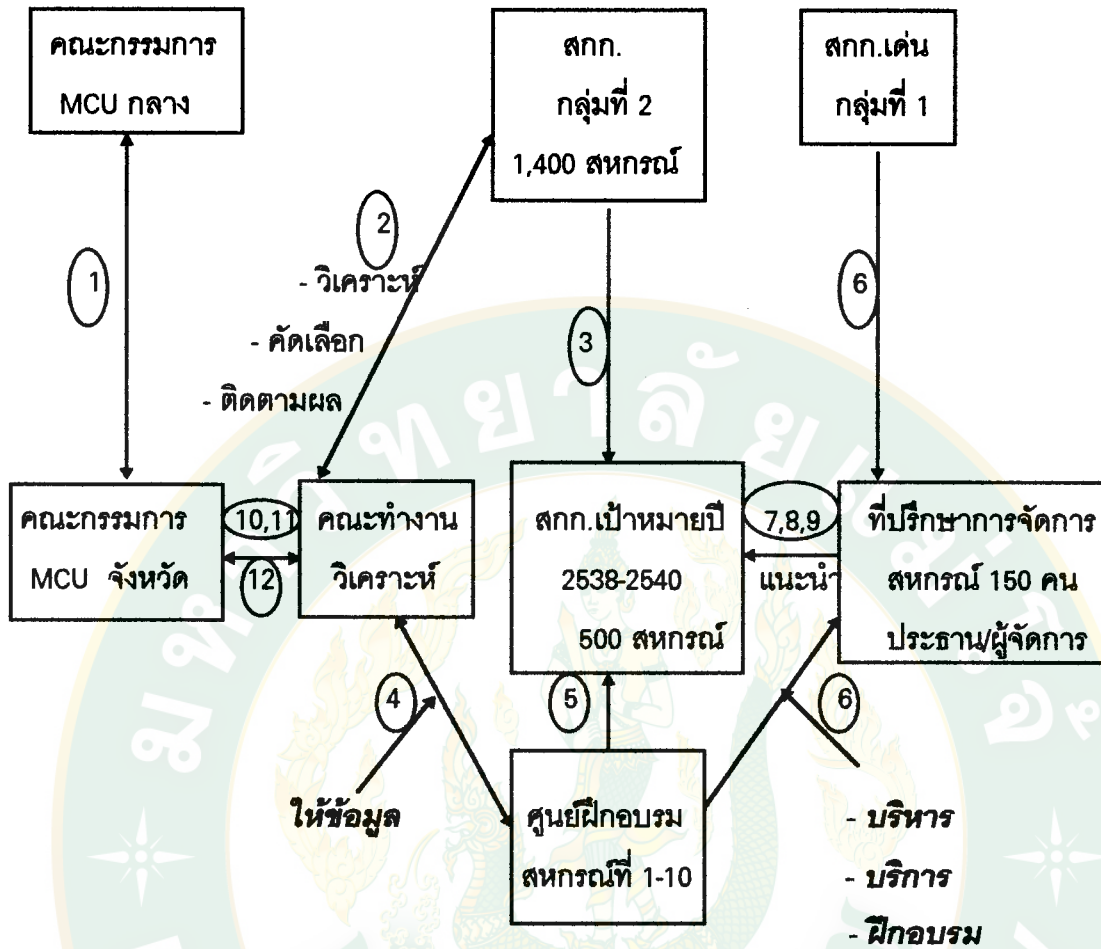
- มุ่งกำไรน้อย (จากสมาชิก) มิใช่กำไรสูงสุดแต่เน้นคุณภาพ และบริการสูงสุด (Maximize Services)
- ทุกคนเป็นเจ้าของหมุนเวียนกันบริหารและเป็นลูกค้าร่วมกัน (Co - owner & Co - Customer)

MCU เป็นเรื่องของเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นเรื่องของเกษตรกรเรียนรู้จากเกษตรกร หรือสหกรณ์เรียนรู้จากสหกรณ์เอง (Learning from each other) เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ของกันและกันซึ่งเป็นผู้ที่เผชิญปัญหาอย่างเดียวกัน

MCU เป็นเรื่องการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามอุดมการณ์สหกรณ์ การมีหน่วยที่ปรึกษาไปช่วยแนะนำมิใช่ที่ปรึกษาไปดำเนินการให้ แต่สหกรณ์เป้าหมายจะต้องดำเนินการแก้ปัญหาของสหกรณ์เอง นั่นคือการช่วยตนเองมิใช่คอยแต่ผู้อื่นไปทำให้

MCU เป็นเรื่องของการดำเนินการที่สอดคล้องกับหลักการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ตามหลักการสหกรณ์ข้อที่ 6 (Cooperation among Cooperative) ทั้งในเรื่องการทำธุรกิจร่วมกัน การให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน

สำหรับโครงสร้างของ MCU จะเป็นดังนี้

ภาพที่ 1 โครงสร้างของหน่วย MCU

กระบวนการ / ขั้นตอนการปฏิบัติการ MCU

- ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับต่าง ๆ ได้แก่ MCU กลาง MCU จังหวัด และคณะทำงานวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์แต่ละจังหวัด
- ขั้นตอนที่ 2 คณะทำงานวิเคราะห์ ฯ ดำเนินการจัดชั้นสหกรณ์ในจังหวัดนั้น แล้วเลือกสหกรณ์กลุ่ม 2 ทำการวิเคราะห์ แจ้งผลให้ MCU จังหวัด
- ขั้นตอนที่ 3 MCU จังหวัดพิจารณาคัดเลือกสหกรณ์เข้าโครงการ MCU
- ขั้นตอนที่ 4 ส่งรายชื่อสหกรณ์และผลการวิเคราะห์ทั้งหมดให้ศูนย์ฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นตอนที่ 5 ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์นัดชี้แจงสหกรณ์เป้าหมาย หาข้อมูลเพิ่มเติม

- ขั้นตอนที่ 6 ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์พิจารณาจัดหาที่ปรึกษาที่เหมาะสมให้สหกรณ์เป้าหมาย
- ขั้นตอนที่ 7 ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์นำทีม MCU สู่สหกรณ์การเกษตรเป้าหมาย
- ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการตามแผนที่กำหนดร่วมกันระหว่าง สหกรณ์กับที่ปรึกษา
- ขั้นตอนที่ 9 ดำเนินการพัฒนานาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- ขั้นตอนที่ 10 คณะทำงานวิเคราะห์ และที่ปรึกษา ติดตามผล แล้วรายงานให้ MCU จังหวัด กองแผนงาน และผู้ตรวจราชการสหกรณ์
- ขั้นตอนที่ 11 คณะกรรมการติดตาม และประเมินผลโครงการ ให้คำแนะนำ
- ขั้นตอนที่ 12 ปรับปรุงแผนปรับวิธีการ/วิเคราะห์ปัญหา

4 แนวความคิด ทฤษฎี การประเมินผล

ความหมายของการประเมินโครงการ คือ การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม กลุ่มกิจกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เชื่อถือได้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เป็นจุดด้อยและส่งเสริมในส่วนที่เป็นจุดเด่น รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจะตัดสินใจเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมดังที่ แครอล ไวส์ (Carols Weiss, 1972 : 21) กล่าวไว้ว่า “การประเมินโครงการเป็นการวิเคราะห์การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ที่ไม่เพียงแต่นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แล้วนำไปตัดสินใจหลังจากโครงการสิ้นสุดเท่านั้น แต่ยังสามารถนำไปใช้ตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการตลอดไปด้วย” (กาญจนา วัชรสุนทร, 2539 : 34)

โกวิทย์ (2536:130-132) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการที่จะวัดและทำการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามโครงการ ว่าผลปฏิบัติงานได้เกิดผลตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่ และการดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิผลเพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินผลจะสามารถบอกได้ว่าโครงการนั้นสำเร็จหรือล้มเหลวเพียงใด และในการประเมินผลเพื่อที่ปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนั้น จำเป็นจะต้องใช้วิธีการประเมินผลแบบที่เรียกว่า “การประเมินผลในช่วงระหว่างการดำเนินงาน” (Formative Evaluation) ซึ่งจะเป็นการติดตามผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานของโครงการ ว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรครวมทั้งจะมีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

นิตา ชูโต, (2527:9) ให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินโครงการไว้ว่า กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทางวิธีการ

ปรับปรุง วิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการและผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

สุรพล จันทราบัตย์, (2529:24) กล่าวถึงการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการในการพิจารณาตีค่าตัดสิน หรือสรุปว่าสิ่งที่พิจารณาอยู่นั้นมีคุณค่าเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นความหมายของการประเมินผลที่แตกต่างกันจึงพอสรุปได้ว่าการประเมินผลเป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับหาจุดเด่น จุดด้อยของการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์และขอบเขตที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงาน และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการประเมินผล

หากพิจารณาการประเมินผลโครงการโดยส่วนรวม ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการจัดทำเพื่อตรวจสอบระดับความสำเร็จของโครงการเพื่อว่าการตัดสินใจในกรณีต่อไปนี้จะเกิดขึ้นได้

- เพื่อดำเนินงานหรือยุบเลิกโครงการ
- หากเห็นว่าควรดำเนินการต่อก็เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและการทำงานของโครงการ
- เพื่อเพิ่มหรือลดยุทธวิธี และเทคนิคบางประเภทในโครงการ
- เพื่อที่จะสร้างโครงการในลักษณะที่คล้ายคลึงกันในท้องที่อื่นๆ
- เพื่อที่จะทราบการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการว่าเหมาะสมเพียงใด
- เพื่อสนับสนุนหรือหักล้างกรอบทฤษฎีซึ่งเป็นรากฐานของโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการ

แบบจำลองของสตัฟเฟิลบีม หรือแบบจำลอง CIPP (1971)

สตัฟเฟิลบีม นิยามการประเมินว่า “เป็นกระบวนการในการคัดเลือก การเก็บรวบรวม จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ รวมทั้งนำเสนอสารสนเทศที่มีประโยชน์สำหรับการประเมินคุณค่าของทางเลือกต่างๆ ที่ต้องการตัดสินใจเลือก” (Stufflebeam, 1971:129) สตัฟเฟิลบีม คิดว่าการตัดสินใจคุณค่าของโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือไม่หน้าที่ของนักประเมิน แบบจำลองของสตัฟเฟิลบีม มีการประเมินเพื่อการตัดสินใจ 4 ประเภท คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อแสดงถึงสิ่งที่ต้องการและสิ่งที่เป็นอยู่จริงๆ ประเมินว่าความต้องการใดบ้างที่ยังไม่บรรลุ ทรัพยากรใดบ้างที่มีอยู่แต่ยังไม่ได้นำมาใช้หรือยังไม่สามารถนำมาใช้ได้ เป็นต้น เป็นการประเมินสิ่งแวดล้อมเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์

2. การประเมินตัวป้อน (Input Evaluation) เพื่อให้สารสนเทศว่าการจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ จากข้อมูลการประเมินบริบทนั้นจะต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง ระบุถึงความสามารถและทรัพยากรที่มีอยู่แล้วของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาถึงยุทธวิธีที่จะใช้เพื่อไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์พิจารณาถึงอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานตามยุทธวิธีที่ใช้ และการขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เป็นไปได้ การประเมินตัวป้อนจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับความเป็นไปได้ และความสอดคล้องกันในกิจกรรมหรือแผนแบบที่กำหนดไว้

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เริ่มดำเนินการประเมินเมื่อมีการนำโครงการและแผนแบบกิจกรรมต่างๆ ในโครงการมาปฏิบัติเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติโครงการเป็นระยะๆ เป็นการให้สารสนเทศเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการ ว่ามีจุดดีจุดด้อยตรงไหนบ้าง มีอุปสรรคอะไรบ้าง ควรปรับปรุงที่ใด และเพื่อบันทึกวิธีการปฏิบัติงานตามโครงการไว้ด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการวัดและแปลงความหมายผลผลิตที่ได้จากโครงการ ทั้งระหว่างการดำเนินงานและหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงาน โดยการเปรียบเทียบผลการวัดกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นมาตรฐานสัมพัทธ์หรือมาตรฐานสัมบูรณ์ หรือทั้งสองอย่าง การประเมินผลผลิตทำเพื่อการตัดสินใจว่าจะยุติ ดำเนินการต่อ หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขบางจุดของโครงการ ทั้งช่วยในการเชื่อมโยงกิจกรรมกับขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการตัดสินใจด้วย (กาญจนา วัชรสุนทร, 2539 : 58)

5 เจตคติ

Krech และ Crutchfield ในทฤษฎีรัตน์ คางชนะ (2532 : 19) ได้กล่าวว่า เจตคติเป็นการจัดระเบียบที่ค่อนข้างแน่นอน เกี่ยวกับกระบวนการทางด้านแรงจูงใจ กระบวนการทางด้านอารมณ์ การรับรู้ และกระบวนการเกี่ยวกับการจดจำ ซึ่งบุคคลมีต่อโลกส่วนตัวของปัจเจกบุคคล (individual world) และ Newcomb ในไพบูลย์ อินทริวิชา (2515 : 5) กล่าวว่า เจตคติซึ่งมีอยู่ในเฉพาะบุคคลนั้นขึ้นกับลักษณะสิ่งแวดล้อมที่เขาได้รับ เจตคติของบุคคลนั้นอาจแสดงออกมาได้ทางพฤติกรรม ซึ่งเป็นไปใน 2 ลักษณะ คือลักษณะพึงพอใจหรือชอบอันเป็นผลให้ผู้นั้นเกิดความพอใจรักใคร่

อยากใกล้ชิดกับสิ่งนั้น ๆ เรียกว่า เจตคติเชิงนิมาน (positive attitude) กับเจตคติอีกแบบหนึ่ง ซึ่งแสดงออกมาในรูปความไม่พึงพอใจ เบื่อหน่าย เป็นผลให้ผู้นั้นเกิดความชิงชัง ไม่อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น ๆ เรียกว่า เจตคติเชิงนิเสธ (negative attitude)

เจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. ส่วนของสติและเหตุผล (cognition component) เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดก็ดีก็มักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้าม หากมีความรู้สึกมาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีเจตคติไปในทิศทางตรงกันข้าม

2. ส่วนของความรู้สึก (feeling component) เป็นองค์ประกอบทางความรู้สึกของบุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย หากบุคคลมีความรักหรือชอบพอบุคคลใดหรือสิ่งใด ก็จะช่วยให้เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลนั้น หรือสิ่งนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใด สิ่งใด ก็จะทำให้มีเจตคติต่อบุคคลนั้น หรือสิ่งนั้นไปในทางตรงกันข้าม

3. ส่วนแบบของพฤติกรรม (action tendency component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้บางอย่างออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้สึก และความรู้สึกเกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลนั้น ๆ

องค์ประกอบทั้ง 3 ข้างต้น มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกกับเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีความเข้มข้นแตกต่างกันออกไปอีกด้วย (สุชา จันทรโสม, 2524 : 28)

6 การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน

เป็นการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ ในงบการเงิน โดยการนำรายการต่าง ๆ ในงบการเงินตั้งแต่สองรายการขึ้นไปมาเปรียบเทียบกันให้อยู่ในรูปอัตราส่วน แล้วหารให้ได้ผลลัพธ์เป็นจำนวนเท่าหรืออาจทำให้อยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์โดยคูณด้วย 100 ก็ได้ ทั้งนี้ รายการเงินที่จะนำมาเปรียบเทียบกันจะต้องเป็นรายการที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น รายการสินทรัพย์หมุนเวียนจะสัมพันธ์กับหนี้สินหมุนเวียน เพราะเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วจะทำให้เห็นอัตรา

ส่วนว่า มีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งผลจากการเปรียบเทียบจะทราบถึงความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นจากสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีอยู่ ว่าดีหรือไม่เพียงไร

อัตราส่วนทางการเงินมีหลายประเภท และการใช้อัตราส่วนก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกิจ รวมทั้งความมุ่งหมายของผู้วิเคราะห์ ทั้งนี้ อัตราส่วนที่ใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่

1. อัตราส่วนวัดสภาพคล่องตัว (Liquidity Ratios)
2. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios)
3. อัตราส่วนวัดการก่อหนี้ (Leverage Ratios)
4. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการทำกำไร (Profitability Ratios)

ขั้นตอนการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วย

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อนึ่ง ในขั้นตอนที่ 4 ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบและตีความนั้น ถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากเพราะอัตราส่วนที่คำนวณได้ตามสูตรนั้น โดยตัวของมันเองแล้วไม่ได้ให้ความหมายอะไรมาจนนั้น แต่จะนำมาแปลความและใช้ประโยชน์ได้ก็โดยการเปรียบเทียบ ซึ่งกระทำได้ 3 ลักษณะ คือ

1. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนเดียวกันของสหกรณ์เองในปีก่อนๆ
2. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบกับอัตราส่วนของสหกรณ์อื่นๆ ที่ทำธุรกิจเหมือนๆ กัน

การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ประเภทการเกษตร/ นิคม และประมง

1. อัตราส่วนวัดสภาพความคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นเมื่อถึงกำหนด อัตราส่วนดังกล่าวได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียน ซึ่งคำนวณได้ ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} : 1$$

ผลลัพธ์ที่ได้จะชี้ให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ว่ามีความคล่องตัวในการชำระหนี้สินระยะสั้นเพียงใด ทั้งนี้ ในการชำระหนี้ระยะสั้นซึ่งเป็นหนี้ที่ต้องชำระภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ในงวดนั้นและโดยปกติจะใช้สินทรัพย์หมุนเวียนในการชำระหนี้ ดังนั้นสหกรณ์จะต้องหมุนสินทรัพย์หมุนเวียน ที่มีใช้เงินสด เช่น ลูกหนี้ สินค้า ให้เป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร จึงจะมีเงินสดที่จะนำไปชำระหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระได้และมีความคล่องตัวเท่าที่ควร ซึ่งขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้บริหารด้านการใช้และควบคุมทรัพยากรในการดำเนินงานเป็นสำคัญด้วย นอกจากนี้ ผลลัพธ์ดังกล่าวบอกรับว่า ณ วันที่จัดทำงบดุลสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ตามปกติแล้วถือว่าอัตราส่วนนี้ยิ่งสูง ความคล่องตัวยิ่งมากคือความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือเงินทุนหมุนเวียนในมือสูง แต่ถ้ามองลึกลงไปแล้ว ถ้าอัตรานี้สูงเกินไป อาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกิจการได้เพราะอาจชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์ มีสินทรัพย์หมุนเวียนไว้เกินความจำเป็น เช่น อาจถือเงินสดไว้มากเกินควรหรือมีเงินทุนหมุนเวียนไปจมอยู่ในสินค้าคงเหลือหรือลูกหนี้มากไป ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนด้วย

2. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ โดยมีหลักว่าสินทรัพย์ถ้าหมุนเวียนได้เร็วก็จะก่อให้เกิดรายได้มาก อัตราส่วนดังกล่าวได้แก่ อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสินทรัพย์ ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{รายได้} \quad \text{รอบ}}{\text{สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย}}$$

$$\text{สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย} = \frac{\text{สินทรัพย์ต้นงวด} + \text{ปลายงวด}}{2}$$

ผลลัพธ์ที่ได้แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์อย่างกว้าง ๆ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงมากก็จะหมายถึงสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์มาก แต่ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำก็จะหมายถึงว่าสหกรณ์มีสินทรัพย์มากเกินไปไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์ได้ดีเท่าที่ควร

3. อัตราส่วนวัดการก่อหนี้ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้สินของสหกรณ์ว่าจะก่อหนี้ได้เพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัย อัตราส่วนดังกล่าวได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อรอบ}$$

ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำบัญชี สหกรณ์มีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่าสหกรณ์มีทุนของตนเองเพียงที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด และโดยที่สินทรัพย์ของสหกรณ์ได้มาจากหนี้สินและทุนของสหกรณ์ ดังนั้น อัตราส่วนนี้จะแสดงถึงสัดส่วนระหว่างหนี้สินและส่วนของทุนซึ่งเป็นส่วนคุ้มกันการชำระหนี้ ถ้าอัตราส่วนนี้เท่ากับ 1 แสดงว่าเงินทุนที่ได้มาจากการก่อหนี้สินเท่ากับเงินทุนที่ได้จากทุนของสมาชิก แต่ถ้ามีอัตราส่วนมากกว่า แสดงว่าเจ้าหนี้มีโอกาสเสี่ยงภัยสูง เนื่องจากมีส่วนทุนคุ้มกันการชำระหนี้ในอัตราต่ำลง จึงอาจจะกระทบกระเทือนต่อเจ้าหนี้เพราะอาจไม่สามารถชำระหนี้ได้ และในกรณีถ้าหากสหกรณ์มีรายได้ไม่เพียงพอก็อาจประสบผลขาดทุนได้ง่าย เพราะต้องรับภาระในรูปของดอกเบี้ยอย่างไรก็ตาม หากอัตราส่วนนี้ต่ำเกินไปก็ไม่เป็นผลดีนัก นอกจากจะแสดงว่าเครดิตของสหกรณ์ไม่ดีแล้ว ยังทำให้การขยายตัวของสหกรณ์เป็นไปได้อย่างเชื่องช้าเพราะขาดการระดมทุนในรูปของการกู้ยืม

4. อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการทำกำไร เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากการดำเนินงานซึ่งได้แก่

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยแสดงให้เห็นทราบว่าสหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้นซึ่งคำนวณโดยการเปรียบเทียบกำไรจากการดำเนินงานกับสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยของสหกรณ์

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไร}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถาวรเฉลี่ย}} \times 100$$

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นทราบว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งจากอัตราส่วนนี้จะทำให้สมาชิกทราบว่าควรจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเท่าใด คำนวณโดยการเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับทุนของสหกรณ์ถาวรเฉลี่ย

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถาวรเฉลี่ย}} \times 100$$

4.3 อัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของรายได้ คำนวณโดยการเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับรายได้ทั้งสิ้นของสหกรณ์ ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \times 100$$

(กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ , 2534 : 17 - 22)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภาพร มลิวัลย์, (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เจตคติของเกษตรกรในเขตพื้นที่ ตำบลแม่โป่ง ที่มีต่อการส่งเสริมการเกษตร ของศูนย์การพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ โดยเป็นเกษตรกรที่ฝึกอบรม 27 คน และเกษตรกรทั่วไปจำนวน 198 คน พบว่า เกษตรกรมีเจตคติอยู่ในระดับดีต่อกิจกรรมงานส่งเสริมการเกษตรของศูนย์ฯห้วยฮ่องไคร้ในระดับดี เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมมีเจตคติ แตกต่างกับเกษตรกรที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญ โดยเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมมีเจตคติที่ดีสูงกว่าเกษตรกรทั่วไป

นัทยรัตน์ คงชนะ, (2532 : 8) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้จัดการสหกรณ์

การเกษตร กับปัจจัย 4 ประการ ได้แก่ 1) ลักษณะส่วนบุคคลส่วนบุคคลของผู้จัดการสหกรณ์ 2) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 3) การฝึกอบรมด้านการจัดการสหกรณ์ 4) ระดับชั้นสหกรณ์ การเกษตร รวมทั้งศึกษาทัศนคติในการปฏิบัติงานของผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร ผลการศึกษา พบว่า มีลักษณะส่วนบุคคลของผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเพียง 2 ประการที่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญกับระดับของอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้จัดการสหกรณ์การ เกษตร คือการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานก่อนรับตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์ กล่าวคือ ยิ่งการศึกษาสูงขึ้นเท่าใดก็ยิ่งมีอุปสรรคในการทำงานมากขึ้นเท่านั้น และยังมีประสบการณ์ในการ ทำงานมาก่อนมากขึ้นเท่าใด ก็มีความรู้สึกว่ายอุปสรรคในการปฏิบัติงานก็จะยิ่งน้อยลง สำหรับตัว แปรอื่นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรได้แก่ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและระดับชั้นสหกรณ์ กล่าวคือ ยิ่งผู้จั ดการสหกรณ์มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากเพียงใด อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ก็ ยิ่งลดน้อยลงเท่านั้น และยิ่งระดับชั้นของสหกรณ์สูงขึ้นเท่าใด อุปสรรคในการปฏิบัติงานก็ยิ่งน้อย ลง ส่วนตัวแปรที่สำคัญต่อการทำนายอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้จัดการสหกรณ์ การเกษตรได้แก่ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถทำนายผลได้ร้อยละ 16

รายชื่อที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์

ตารางที่ 1 รายชื่อที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์

สหกรณ์เป้าหมาย	ที่ปรึกษาการจัดการ
1. สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด	1.นายชาติ เมตตันตคุปต์ 2.นายอำนาจ สุริยะรังสรรค์
2. สหกรณ์การเกษตรกรงไทรลาด จำกัด	1.นายชาติ เมตตันตคุปต์ 2.นายอำนาจ สุริยะรังสรรค์
3. สหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด	1.นายชาติ เมตตันตคุปต์ 2.นายอำนาจ สุริยะรังสรรค์
4. สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด	1.นายชาติ เมตตันตคุปต์ 2.นายอำนาจ สุริยะรังสรรค์
5. สหกรณ์การเกษตรน้ำป่าด จำกัด	1.นายรังสรรค์ ดิถรงค์ 2.นายประพันธ์ มายระยงค์
6. สหกรณ์การเกษตรวังชัน จำกัด	1.น.ส.มารวม สุตานันต์ 2.นางเครือวัลย์ ทุงพรพญ
7. สหกรณ์การเกษตรเมืองแพะ จำกัด	1.นายชาติ เมตตันตคุปต์ 2.นายอำนาจ สุริยะรังสรรค์ 3.นายยงยุทธ แวหงษ์ 4. นายวินัย หารดี
8. สหกรณ์การเกษตรน่าน้อย จำกัด	1.นายยงยุทธ แวหงษ์ 2.นายวินัย หารดี

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติงาน ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 , 2539

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย (RESEARCH METHODOLOGY)

ในการวิจัย การประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย (Location of the Study)

สถานที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คือ สหกรณ์การเกษตรเป้าหมายของหน่วยงานที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ซึ่งเป้าหมายโครงการในปี 2538 - 2540 มีจำนวน 8 สหกรณ์

1. สหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด จ.พิจิตร
2. สหกรณ์การเกษตรกรงไกรลาศ จำกัด จ.สุโขทัย
3. สหกรณ์การเกษตรน่าน้อย จำกัด จ.น่าน
4. สหกรณ์การเกษตรน้ำป่าด จำกัด จ.อุดรดิตถ์
5. สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จ.เพชรบูรณ์
6. สหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด จ.แพร่
7. สหกรณ์การเกษตรวังซัน จำกัด จ.แพร่
8. สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จ.พิษณุโลก

ประชากรที่ศึกษา
(Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

ตารางที่ 2 กลุ่มประชากรที่ศึกษา

สหกรณ์เป้าหมาย	คณะกรรมการ ดำเนินการ	ฝ่ายจัดการ สหกรณ์	รวม
1. สหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด จ.พิจิตร	12	6	18
2. สหกรณ์การเกษตรท่งไทรลาด จำกัด จ.สุโขทัย	11	5	16
3. สหกรณ์การเกษตรรณานิ้อย จำกัด จ.น่าน	7	5	12
4. สหกรณ์การเกษตรน้ำป่าด จำกัด จ.อุดรดิตถ์	11	14	25
5. สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จ.เพชรบูรณ์	12	2	14
6. สหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด จ.แพร่	7	6	13
7. สหกรณ์การเกษตรวังซิ่น จำกัด จ.แพร่	6	9	15
8. สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จ.พิษณุโลก	13	12	25
รวม	79	59	138

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล (Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ใช้แบบสอบถามทั้งแบบปลายเปิดและปลายปิด เพื่อเก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)** ได้จากการสัมภาษณ์ตัวอย่างประชากร ตามแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งด้านสภาพบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพในสหกรณ์ และหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงาน

2.1 เจตคติที่มีต่อโครงการที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์

2.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการด้านการพัฒนาบุคลากรในสหกรณ์

2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในด้านการบริหาร และการจัดการธุรกิจของสหกรณ์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามโครงการ

2. **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)** ได้จากรายงานกิจการประจำปี งบดุล งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรเป้าหมาย ในปี 2537 2538 2539 และ 2540

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection Procedures)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการออก สัมภาษณ์ คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย (ทั้ง 8 สหกรณ์ที่เข้าโครงการในปี 2538-2540) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในนามของบัณฑิตศึกษา แจ้งขออนุญาตในการเก็บข้อมูล ถึงประธานกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป้าหมาย

2.ประสานงานโดยตรงกับผู้ให้ข้อมูล แจ้งให้ทราบถึงวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนครบจำนวนที่ต้องการ

3.นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

(Analysis of Data)

เพื่อความแม่นยำถูกต้องของผลการวิจัย ผู้วิจัยจะประมวลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science) และโปรแกรมสำเร็จรูป Micro Soft Window Excel

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum)

1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) ใช้วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางสังคม โดยวัดระดับความคิดเห็นในด้านเจตคติต่อโครงการ, ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ, ประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารและการจัดการธุรกิจ โดยแสดงความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม แบบการจัดอันดับคุณภาพ (Rating Scales) โดยการใช้มาตรวัดประมาณค่า 5 ช่อง เพื่อใช้วัดน้ำหนักของความคิดเห็น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โดยมีการกำหนดน้ำหนัก/คะแนน (เชิงบวก)		(เชิงลบ)	
มากที่สุด	= 5	มากที่สุด	= 1
มาก	= 4	มาก	= 2
ปานกลาง	= 3	ปานกลาง	= 3
น้อย	= 2	น้อย	= 4
น้อยที่สุด	= 1	น้อยที่สุด	= 5

โดยกำหนดน้ำหนักเฉลี่ย (Weight Mean Score : WMS) ของตัวแปรตามสูตร ดังนี้

$$\text{WMS} = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{\text{TNR}}$$

$$\text{WMS} = \text{น้ำหนักค่าเฉลี่ย}$$

$$f_1 = \text{จำนวนของผู้ตอบมากที่สุด}$$

$$f_2 = \text{จำนวนของผู้ตอบมาก}$$

$$f_3 = \text{จำนวนของผู้ตอบปานกลาง}$$

$$f_4 = \text{จำนวนของผู้ตอบน้อย}$$

$$f_5 = \text{จำนวนของผู้ตอบน้อยที่สุด}$$

$$\text{TNR} = \text{จำนวนผู้ตอบคำถามทั้งหมด}$$

คะแนนที่คำนวณได้จะนำมาแบ่งเป็นช่วงๆ เพื่อพิจารณาระดับความคิดโดยใช้สูตร

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \end{aligned}$$

$$\text{ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดคะแนนสูงสุด} = 5$$

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 1$$

$$\text{จำนวนชั้น} = 5$$

$$\text{แทนค่าสูตรในอัตราภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ดังนั้นในการจัดช่วงแต้มคะแนนเฉลี่ยจึงสามารถกำหนดได้ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการวัดผล
4.21 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 - 4.20	เห็นด้วยมาก
2.61 - 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.81 - 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด

นำผลคะแนนที่ได้มาพิจารณา หากผลที่ได้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 ขึ้นไป ถือว่าประสบ ความสำเร็จทางสังคม

3. อัตราส่วนย่อทางการเงิน ใช้วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจโดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินการของสหกรณ์ จากแบบการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ซึ่งได้กำหนดหมวดชี้วัด ไว้ 4 หมวด ดังนี้

1. หมวดความเข้มแข็ง
2. หมวดความมั่นคง
3. หมวดการขยายธุรกิจของสหกรณ์
4. หมวดผลตอบแทน

โดยนำตัวชี้วัดดังกล่าว ของสหกรณ์เป้าหมายก่อนดำเนินการ,ระหว่างดำเนินการ หลังจากเสร็จสิ้นโครงการ มาเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดเฉลี่ยมาตรฐานกลางของจังหวัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ผลการดำเนินการมากกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์จังหวัด = ได้มาตรฐาน

ผลการดำเนินการน้อยกว่าเกณฑ์จังหวัด = ไม่ได้มาตรฐาน

นำผลที่ได้มาพิจารณาในแต่ละหมวดตัวชี้วัดหากผลที่ได้เท่ากับ “ได้มาตรฐาน” เกินร้อยละ 50 ของตัวชี้วัดทั้งหมด ถือว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

(Research Duration)

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 7 เดือน จากเดือนธันวาคม พ.ศ.2541 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2541 การเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนมีนาคมและเมษายน พ.ศ.2541

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิจารณ์

(RESULT AND DISCUSSION)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมฤทธิ์ผลของโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจในด้านเศรษฐกิจและสังคมของสหกรณ์เป้าหมาย ในปี 2538-2540 เพื่อวัดผลกระทบที่ได้จากโครงการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามโครงการ สำหรับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางสังคมได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย 8 สหกรณ์ จำนวน 138 คน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในปีบัญชี 2538, 2539, 2540 เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเกณฑ์มาตรฐานกลางของแต่ละจังหวัด ส่วนปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะได้สัมภาษณ์ ประธานกรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จำนวน 17 คน

เพื่อการอธิบายผลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น ตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ของคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในสหกรณ์หรือตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ เจตคติที่มีต่อโครงการ หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการด้านการพัฒนาบุคลากรในสหกรณ์, ด้านการบริหารการจัดการธุรกิจ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์เป้าหมาย ได้แก่ผลวิเคราะห์การดำเนินงานในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก, หมวดความมั่นคงของสหกรณ์, หมวดการขยายธุรกิจของสหกรณ์และผลตอบแทนทางธุรกิจเปรียบเทียบกับมาตรฐานกลางของแต่ละจังหวัด

ตอนที่ 4 สภาพปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานตามโครงการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะบุคคล ของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ผู้มีส่วนร่วมในโครงการทั้งหมด 138 คน ปรากฏผลดังนี้

1.1 เพศ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 79 คน เป็นเพศชายทั้งหมด และเป็นฝ่ายจัดการสหกรณ์ จำนวน 59 คน เป็นเพศชาย 37 คน คิดเป็นร้อยละ 62.71 และเป็นเพศหญิง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.29 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละแยกตามเพศของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์

เพศ	คณะกรรมการ		ฝ่ายจัดการ	
	ดำเนินการ	ร้อยละ	สหกรณ์	ร้อยละ
ชาย	79	100	37	62.71
หญิง	0		22	37.29
รวม	79	100	59	100

1.2 อายุ

ผลการวิจัยพบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีอายุโดยเฉลี่ย คือ 52 ปี มีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.46 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.12 โดยมีอายุสูงสุด คือ 75 ปี และอายุน้อยที่สุด คือ 30 ปี จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าคณะกรรมการดำเนินการมีอายุอยู่ในช่วงที่มีความสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจ รู้จักนำหลักการและเหตุผล มาประกอบในการพิจารณา

ฝ่ายการจัดการสหกรณ์มีอายุโดยเฉลี่ย คือ 39 ปี มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.81 รองลงมาอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.70 โดยมีอายุสูงสุด คือ 56 ปี และมีอายุน้อยที่สุด คือ 27 ปี จากผลการวิจัย กล่าวได้ว่าฝ่ายจัดการสหกรณ์มีอายุในช่วงที่รู้จักรับผิดชอบกระตือรือร้น มุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละตามอายุของ คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการ

อายุ	จำนวนคน				รวม	ร้อยละ
	คณะกรรมการ ดำเนินการ	ร้อยละ	ฝ่ายจัดการ สหกรณ์	ร้อยละ		
ต่ำกว่า 30 ปี	2	1.45	5	3.62	7	5.1
31 - 40	6	4.35	37	26.81	43	31.2
41 - 50	25	18.12	12	8.70	37	26.8
51 - 60	31	22.46	5	3.62	34	29.7
สูงกว่า 60 ปี	15	10.87	-	-	15	10.87
รวม	79	57.25	59	42.75	138	100

1.3 ระดับการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป้าหมาย มีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ในระดับ ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.06 รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 21.01 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า คณะกรรมการดำเนินการมีระดับศึกษาน้อย จึงขาด ความรู้ในการบริหารธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

ฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับ ปวช. หรือ เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 11.54 รองลงมาคือระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.87 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละตามระดับการศึกษาของคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์

ระดับการศึกษา	จำนวน				รวม	ร้อยละ
	คณะกรรมการ	ร้อยละ	ฝ่ายจัดการ	ร้อยละ		
ประถม	47	34.06	3	2.17	50	36.2
มัธยม	29	21.03	10	7.25	39	28.3
ปวช.	1	0.72	16	11.54	17	12.3
ปวส.	1	0.72	12	8.70	13	9.4
ปริญญาตรี	-	-	15	10.87	15	10.9
อื่น ๆ	1	0.72	3	2.17	4	2.9
รวม	79	57.25	59	42.75	138	100

1.4 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีอายุในการดำรงตำแหน่ง ส่วนมาก 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.78 รองลงมาดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.87 รองมาดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.80 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการดำเนินการใหม่ ซึ่งขาดประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ ส่วนคณะกรรมการดำเนินการบางท่านที่อยู่ยาวนาน เนื่องจากข้อบังคับของสหกรณ์บางสหกรณ์ไม่ได้ระบุให้ คณะกรรมการดำเนินการต้องเว้นว่างการดำรงตำแหน่ง จึงทำให้บางท่านสามารถได้รับเลือกให้ ดำรงตำแหน่งต่อเนื่องติดต่อกันมาเป็นเวลานานกว่า 21 ปี

ฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายมีอายุในการดำรงตำแหน่งส่วนมาก 11-15 ปี คิด เป็นร้อยละ 12.32 รองลงมาดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.87 รองต่อมา ดำรงตำแหน่ง

1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.25 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ฝ่ายจัดการสหกรณ์มีประสบการณ์ในการทำงานมากพอสมควร (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละตามอายุการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์

อายุการดำรงตำแหน่ง	จำนวนคน				รวม	ร้อยละ
	คณะกรรมการดำเนินการ	ร้อยละ	ฝ่ายจัดการสหกรณ์	ร้อยละ		
1 - 5	48	34.78	10	7.25	58	42.03
6 - 10	15	10.87	15	10.87	30	21.74
11 - 15	8	5.80	17	12.32	25	18.12
16 - 20	4	2.90	9	6.52	13	9.42
21 - 25	4	2.90	5	3.62	9	6.52
26 ปีขึ้นไป	-	-	3	2.17	3	2.17
รวม	79	57.25	59	42.75	138	100

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

2.1 เจตคติที่มีต่อโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

ในการศึกษาถึงเจตคติของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป้าหมายและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ผู้ที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ได้ใช้วิธี rating scale โดยกำหนดระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ “มากที่สุด” มีค่า = 5 “มาก” มีค่า = 4 “ปานกลาง” มีค่า = 3 “น้อย” มีค่า = 2 และ “น้อยที่สุด” มีค่า = 1 จากนั้นได้นำคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคิดคำนวณน้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย (weight mean score : WMS) โดยมีเกณฑ์ตัดสินใจค่าคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่ได้ คือ

ระดับความคิดเห็น	ช่วงคะแนนเฉลี่ย
มากที่สุด	4.21 - 5.00
มาก	3.41 - 4.20
ปานกลาง	2.61 - 3.40
น้อย	1.80 - 2.60
น้อยที่สุด	1.00 - 1.80

สำหรับผลการวิจัยเจตคติของคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ เป้าหมายตามตารางที่ 7 พบว่าเจตคติต่อโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีค่าเฉลี่ย 3.24 และเมื่อพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อคำถาม ถึงเจตคติของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย พบว่า

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ

1. การคัดเลือกสหกรณ์เข้าโครงการมีความเหมาะสม
2. โครงการ MCU มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์
3. ควรให้มีการดำเนินงานตามโครงการต่อไป
4. ขั้นตอนในการได้รับคำปรึกษามีความยุ่งยาก
5. ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการมีความยุ่งยาก

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “ปานกลาง” เรียงตามลำดับ คือ

1. ที่ปรึกษาการจัดการมีความเหมาะสม
2. คำแนะนำของที่ปรึกษาสอดคล้องกับการขยายธุรกิจ
3. ความถี่ในการสนับสนุนโครงการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ระดับอำเภอ
4. การให้คำปรึกษาของที่ปรึกษามีอิทธิพลต่อการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์
5. ความถี่ในการสนับสนุนโครงการของคณะทำงาน MCU ระดับจังหวัด
6. ความถี่ในการประสานงานของหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 (ตารางที่ 7)

จากระดับเจตคติดังกล่าวแสดงว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ ยอมรับและมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

(ตารางที่ 7) เจตคติที่มีต่อโครงการหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	
			มาตรฐาน	คิดเห็น
1	การคัดเลือกสหกรณ์เข้าโครงการมีความเหมาะสม.	3.82	0.64	มาก
2	โครงการ MCU มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์.	3.74	0.61	มาก
3	ควรให้มีการดำเนินงานตามโครงการต่อไป	3.60	0.92	มาก
4	ขั้นตอนในการได้รับคำปรึกษามีความยุ่งยาก	3.41	0.73	มาก
5	ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการมีความยุ่งยาก	3.35	0.86	ปานกลาง
6	ที่ปรึกษาการจัดการมีความเหมาะสม	3.16	0.97	ปานกลาง
7	คำแนะนำของที่ปรึกษาสอดคล้องกับการขยายธุรกิจ	3.16	1.00	ปานกลาง
8	ความถี่ในการสนับสนุนโครงการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ระดับอำเภอ	2.96	0.99	ปานกลาง
9	การให้คำปรึกษาของที่ปรึกษามีอิทธิพลต่อการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์	2.96	1.09	ปานกลาง
10	ความถี่ในการสนับสนุนโครงการของคณะทำงาน MCU ระดับจังหวัด	2.76	0.86	ปานกลาง
11	ความถี่ในการประสานงานของหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6	2.63	0.96	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.24	0.87	ปานกลาง

2.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการด้านการพัฒนาบุคลากรในสหกรณ์

ผลการวิจัยประโยชน์ในด้านการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์เป้าหมายตามตารางที่ 8 พบว่า คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายได้รับประโยชน์ด้านการพัฒนาบุคลากรในระดับ “ปานกลาง” จากการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.39 และเมื่อพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อคำถาม ถึงประโยชน์ที่ได้รับด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ

1. การสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดความศรัทธาต่อหน้าที่
2. การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคคล
3. บุคลากรสามารถทำงานเป็นทีม
4. สหกรณ์มีการพัฒนาขีดความสามารถของการจัดการสูงขึ้น
5. มีการปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
6. ในการกำหนดมาตรฐานงานมีความเหมาะสม
7. ฝ่ายจัดการมีความรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเพิ่มขึ้น
8. การจัดองค์การให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจมีความเหมาะสม

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “ปานกลาง” เรียงตามลำดับ คือ

1. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีความรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเพิ่มขึ้น
2. การให้การศึกษาอบรมสามารถนำไปปรับใช้กับงานและหน้าที่ภารกิจ
3. โอกาสในความเจริญก้าวหน้าหน้าที่การงาน
4. จากการฝึกงาน ดูงานจากสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดทักษะ (ตารางที่ 8)

จากระดับเจตคติดังกล่าว แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ ได้รับประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในด้านการจัดการ

ตารางที่ 8 ประโยชน์ที่ได้รับด้านการพัฒนาบุคลากรในสหกรณ์

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	
			มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1	สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดความศรัทธาต่อหน้าที่	3.62	0.64	มาก
2	มอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถของบุคคล	3.62	0.77	มาก
3	บุคคลากรสามารถทำงานเป็นทีม	3.56	0.8	มาก
4	ฝ่ายจัดการสหกรณ์มีการพัฒนาขีดความสามารถ การจัดการสูงขึ้น	3.52	0.6	มาก
5	มีการปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน	3.48	0.84	มาก
6	ในการกำหนดมาตรฐานงานมีความเหมาะสม	3.46	0.78	มาก
7	ฝ่ายจัดการมีความรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเพิ่มขึ้น	3.44	0.81	มาก
8	การจัดองค์กรให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจมีความ เหมาะสม	3.42	1.13	มาก
9	คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีความรู้และเข้าใจ ในบทบาทของตน เพิ่มขึ้น	3.36	0.73	ปานกลาง
10	การให้การศึกษาอบรมสามารถนำไปปรับใช้กับงาน และหน้าที่ภารกิจ	3.3	0.82	ปานกลาง
11	โอกาสในความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.04	1.4	ปานกลาง
12	การฝึกงาน ดูงานจากสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดทักษะ	2.92	1.53	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.39	.90	ปานกลาง

2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ

ผลจากการวิจัยประโยชน์ที่ได้รับด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจตาม ตารางที่ 9 พบว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ได้รับประโยชน์ด้านการพัฒนาบุคลากรในระดับ “มาก” จากการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.41 และเมื่อพิจารณาถึงค่าเฉลี่ย ในแต่ละข้อคำถามถึงประโยชน์ที่ได้รับด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ พบว่า

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ คือ

1. การเชื่อมโยงระหว่างแผนธุรกิจมีความเหมาะสม
2. ฝ่ายจัดการสามารถยกระดับความสามารถของฝ่ายจัดการ
3. ในการวางแผนและกำหนดเป้าหมายมีความชัดเจน
4. สมาชิกได้รับประโยชน์ในข่าวสารจากสหกรณ์
5. มาตรการระดมทุนของสหกรณ์มีความเหมาะสม
6. ธุรกิจการซื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
7. มีศักยภาพในการแข่งขันกับธุรกิจทั่วไปสูงขึ้น
8. สมาชิกมีส่วนร่วมทางธุรกิจเพิ่มขึ้น
9. การวางแผนรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก
10. การวางแผนรับสมาชิกเพิ่มเหมาะสมกับขนาดธุรกิจ
11. การฝึกอบรมสามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจ

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับ “ปานกลาง” เรียงตามลำดับ คือ

1. สหกรณ์สามารถเร่งรัดหนี้ได้เพิ่มขึ้น
2. การส่งเสริมอาชีพสอดคล้องกับแผนการผลิต
3. กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจการซื้อมีความเหมาะสม
4. มีการประสานประโยชน์ร่วมกับธุรกิจเอกชนอื่น ๆ
5. คำแนะนำของที่ปรึกษาทำให้มีการขยายธุรกิจ

(ตารางที่ 9)

จากระดับเจตคติดังกล่าวแสดงว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ สามารถพัฒนาประสิทธิภาพในด้านการบริหารและการจัดการได้สูงขึ้น

ตารางที่ 9 ประโยชน์ที่ได้รับด้านการบริหารและจัดการธุรกิจ

ลำดับที่	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	
			มาตรฐาน	คิดเห็น
1	การเชื่อมโยงระหว่างแผนธุรกิจมีความเหมาะสม	3.72	0.78	มาก
2	ฝ่ายจัดการสามารถยกระดับความสามารถในการจัดการ	3.62	0.57	มาก
3	การวางแผนและกำหนดเป้าหมายมีความชัดเจน	3.61	0.66	มาก
4	สมาชิกได้รับประโยชน์จากข่าวสารภายในสหกรณ์	3.58	0.75	มาก
5	มาตรการระดมทุนของสหกรณ์เหมาะสม	3.58	0.78	มาก
6	ธุรกิจการซื้อมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	3.53	0.85	มาก
7	มีศักยภาพในการแข่งขันกับธุรกิจทั่วไปสูง	3.48	0.82	มาก
8	สมาชิกเข้าไปมีส่วนร่วมทางธุรกิจเพิ่มขึ้น	3.48	0.81	มาก
9	การวางแผนรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกสอดคล้อง กับความต้องการของสมาชิก	3.47	0.94	มาก
10	การวางแผนรับสมาชิกเพิ่มเหมาะสมกับขนาดธุรกิจ	3.43	0.79	มาก
11	การฝึกอบรมสามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจ	3.42	0.81	มาก
12	สหกรณ์สามารถเร่งรัดหนี้ได้เพิ่มขึ้น	3.27	0.69	ปานกลาง
13	การส่งเสริมอาชีพสอดคล้องกับแผนการผลิต	3.15	0.79	ปานกลาง
14	กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจการซื้อมีความเหมาะสม	3.13	0.97	ปานกลาง
15	มีการประสานประโยชน์ร่วมกับธุรกิจเอกชน	3.03	0.83	ปานกลาง
16	คำแนะนำของที่ปรึกษาทำให้มีการขยายธุรกิจ	3.00	0.95	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.41	.79	มาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์เป้าหมาย

ในการศึกษาถึงสถานภาพของสหกรณ์เป้าหมายถึงผลการดำเนินธุรกิจซึ่งเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จด้านการจัดการ โดยใช้อัตราส่วนย่อยทางบัญชีวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ ตามแบบวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ ซึ่งกำหนดตัวชี้วัด 4 หมวด คือ

1. หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก เครื่องมือชี้วัด ได้แก่

- อัตราการเพิ่มของสมาชิก
- อัตราการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก
- อัตราการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

เป้าหมาย

- การใช้บริการทางธุรกิจเฉลี่ยต่อสมาชิก 1 คน

2. หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ เครื่องมือชี้วัด ได้แก่

- อัตราส่วนทุนหมุนเวียน
- อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง
- อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์
- อัตราส่วนหนี้สิน/สินทรัพย์รวม
- อัตราส่วนหนี้สิน/ทุน
- อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย

3. หมวดการขยายตัวของธุรกิจ เครื่องมือชี้วัด ได้แก่

- อัตราการขยายตัวของปริมาณธุรกิจ
- อัตราหมุนเวียนสินค้าต่อปี
- อายุของสินค้า
- อัตราการชำระหนี้ของสมาชิก

4. หมวดผลตอบแทน เครื่องมือชี้วัด ได้แก่

- กำไรสุทธิต่อยอดขาย
- กำไรสุทธิต่อทรัพย์สิน
- กำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์

3.1 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด จังหวัดพิจิตร

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด หลังจากดำเนินงานจบสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจแล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 10) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 1,061 คน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์คิดเป็นร้อยละ 24.74 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอวังทรายพูน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แต่สหกรณ์ยังสามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์ระดับสูง

3. การใช้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 16,900 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสม

3.2 ธุรกิจการซื้อ โดยสหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 2,340 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แสดงว่าสหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการซื้อและส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือก จากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 8,220 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” แต่มีแนวโน้มการขายตัวทางธุรกิจเริ่มลดลง

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการ เฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 3,370 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2. หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่าได้มาตรฐาน

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.20 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.23 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.09 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้มาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้ถ้ามีเปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่าใช้เงินทุนของสหกรณ์ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ใช้ทุนจากการกู้มาดำเนินกิจการมากกว่าทุนของสหกรณ์

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินน้อยกว่าทุน 0.8 เท่า หรือยิ่งน้อยยิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 0.74 เท่า ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวได้น้อยถือว่าการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้มาก

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 0.86 เท่า ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์จะมีปัญหาการดำเนินงาน หากต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อดำเนินการต่อไป เพราะต้องเพิ่มภาระในการชำระดอกเบี้ย

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แต่การเพิ่มปริมาณธุรกิจควรต้องสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง
2. ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจรวมขาย สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงชันมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
5. ปริมาณธุรกิจบริการสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
6. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 78.01 ครั้ง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้ไม่มากเกินไป
7. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้ายิ่งหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่าสหกรณ์มีอายุของสินค้า 5 วัน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 51.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 58.27 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสม
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 61.59 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับร้อยละ 28.21 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างให้มากขึ้น

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 9.83 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 9.83 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เท่ากับร้อยละ 3.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรสูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเท่ากับร้อยละ 6.56 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นต่ำ

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพสหกรณ์การเกษตรวิสาหกิจ อำเภอ จันทบุรี

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ได้มาตรฐาน
11 จำนวนสมาชิก (คน)	1,046	1,077	1,061.00	1,500	ไม่ได้มาตรฐาน	
12 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	24.39	25.12	24.74	20	ได้มาตรฐาน	
13 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	90.00	90.00	100.00	90	ได้มาตรฐาน	
14 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	79.00	79.00	81.00	80	ได้มาตรฐาน	
15 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	14,910.00	16,915.00	16,900.00	15,000	ได้มาตรฐาน	
16 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,715.00	2,059.00	2,340.00	3,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
17 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	9,939.00	5,980.00	8,220.00	4,000	ได้มาตรฐาน	
18 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,452.00	2,182.00	3,370.00	3,000	ได้มาตรฐาน	
'2. ความมั่นคง						ได้มาตรฐาน
21 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.17	1.12	1.23	1.2	ได้มาตรฐาน	
22 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)						
สินทรัพย์หมุนเวียน สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.17	1.12	1.23	1	ได้มาตรฐาน	
23 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.05	0.42	0.09	1	ไม่ได้มาตรฐาน	
24 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.82	0.73	0.78	0.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
25 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	4.85	6.24	0.74	0.8	ได้มาตรฐาน	
26 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	0.58	1.01	0.86	2	ไม่ได้มาตรฐาน	

ตารางที่ 10 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
3.การขยายตัวทางธุรกิจ				ได้มาตรฐาน		
3.1 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	15,596,500 00	18,217,000 00	16,989,400 00	20,000,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
3.2 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	1,794,592 00	2,151,032 00	2,482,751 00	1,500,000	ได้มาตรฐาน	
3.3 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	10,396,692 00	1,617,134 00	5,280,000 00	3,000,000	ได้มาตรฐาน	
3.4 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	1,519,645 00	1,885,977 00	7,160,272 00	4,000,000	ได้มาตรฐาน	
3.5 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ	-	66,021 00	483,560 00	100,000	ได้มาตรฐาน	
3.6 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง) = ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	32.96	62.84	78.01	50	ได้มาตรฐาน	
3.7 อายุสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	11.00	6.00	5.00	10	ได้มาตรฐาน	
3.8 อัตราการรับชำระหนี้คืนเงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	52.00	50.21	51.41	50	ได้มาตรฐาน	
- เงินกู้ระยะปานกลาง	87.00	84.68	58.27	50	ได้มาตรฐาน	
3.9 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยเพียงชำระ (%)	62.62	62.26	61.59	60	ได้มาตรฐาน	
3.10 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)	24.47	40.12	28.21	50	ไม่ได้มาตรฐาน	
4.ผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ				ได้มาตรฐาน		
4.1 ผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	0.42	18.36	9.83	5	ได้มาตรฐาน	
4.1 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	0.13	18.49	3.95	3	ได้มาตรฐาน	
4.1 ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น= กำไรสุทธิ * 100 / ส่วนของผู้ถือหุ้น	0.79	12.39	6.56	10	ไม่ได้มาตรฐาน	

3.2 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานการณ์ภาพสหกรณ์การเกษตรกองไกรลาส จำกัด จังหวัดสุโขทัย

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกองไกรลาส จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ แล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 11) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 2,147 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 18.87 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอกองไกรลาส ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ยังสามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 95 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 82 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์ในระดับสูง

3. การให้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 16,622.- บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสม

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 3,205.- บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แสดงว่า สหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการซื้อ และส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ไม่ได้ดำเนินธุรกิจในปี 2539 และ 2540 ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 4,140.- บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.5 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.54 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.10 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้มาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้ถ้ามีเปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของสหกรณ์ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ใช้ทุนจากการกู้มาดำเนินกิจการมากกว่าทุนของสหกรณ์

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.9 เท่า หรือยิ่งน้อยยิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 2.11 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวไม่ดีและเป็นการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 1.54 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

สหกรณ์ต้องวางแผนรวมรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก

4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงขึ้นมาาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 20.10 ครั้ง ซึ่งสูง กว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้ไม่มากเกินไป

6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้ายิ่งหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 21.20 วัน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 57.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 46.85 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสมกว่านี้

8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 51.52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม

9. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับร้อยละ 11.83 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างที่เหมาะสม

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 5.38 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 5.38 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 2.51 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรสูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 7.20 ร้อยละซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นต่ำ

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์สถานภาพ สหกรณ์การเกษตรกรงไทรลาศ จำกัด จังหวัดสุโขทัย

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	2,065	2,065	2,147.00	2,000	ได้มาตรฐาน	
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	17.81	18.15	18.87	20	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	91.06	93.86	95.00	90	ได้มาตรฐาน	
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมของกลุ่มสมาชิก	76.00	80.50	82.00	80	ได้มาตรฐาน	
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	9,268.00	5,158.00	16,622.00	10,000	ได้มาตรฐาน	
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,355.00	845.00	3,205.00	4,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	125.00	-	-	5,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	2,451.00	3,306.00	4,140.00	4,000	ได้มาตรฐาน	
2.8 ความมั่นคง						ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
- สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.52	1.54	1.52	1.5	ได้มาตรฐาน	
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)						
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.52	1.53	1.54	1	ได้มาตรฐาน	
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.19	0.14	0.10	1	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.65	0.64	0.64	0.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	1.89	1.80	2.11	0.9	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.14	1.50	1.54	1.5	ได้มาตรฐาน	

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรน่าน้อย จำกัด จังหวัดน่าน

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ	
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล ผลรวมในหมวด
1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์					ไม่ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	1,298	1,522	1,629.00	3,000	ไม่ได้มาตรฐาน
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	17.92	21.01	22.48	20	ได้มาตรฐาน
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	66.86	84.02	87.82	80	ได้มาตรฐาน
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	73.15	70.53	66.61	70	ไม่ได้มาตรฐาน
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	7,274.43	8,668.67	7,959.64	9,000	ไม่ได้มาตรฐาน
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	851.03	1,166.37	1,827.25	2,500	ไม่ได้มาตรฐาน
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	19.22	188.61	261.29	2,000	ไม่ได้มาตรฐาน
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,962.80	3,535.61	5,373.45	5,000	ได้มาตรฐาน
2.8 ความมั่นคง					ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน					
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.39	1.52	1.56	1.2	ได้มาตรฐาน
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)					
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.37	1.51	1.55	1	ได้มาตรฐาน
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)					
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.07	0.07	0.12	1	ไม่ได้มาตรฐาน
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม					
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.81	0.77	0.72	0.5	ไม่ได้มาตรฐาน
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)					
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	4.20	3.34	2.59	0.8	ไม่ได้มาตรฐาน
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)					
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.12	1.51	2.14	2	ได้มาตรฐาน

3.3 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรน่าน้อย จำกัด จังหวัดน่าน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรน่าน้อย จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ แล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 12) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 1,629 คน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 22.48 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอน่าน้อย ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 87.82 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 66.61 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์พอสมควร

3. การให้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 7,959.64 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรมีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสมกว่านี้

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 1,827.25 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แสดงว่า สหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการซื้อ และส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ย 261.29 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน สหกรณ์ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรเพิ่มปริมาณธุรกิจการขาย

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 5373.45 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.2 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.55 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อ การก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.12 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น
4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วน ของการกู้มาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้ถ้ามีเปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของ สหกรณ์ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ .72 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานแสดงว่า สหกรณ์ใช้ทุนจากการกู้มากกว่าทุนของสหกรณ์ ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ได้มาก น้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.8 เท่า หรืออย่างน้อยซึ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 2.59 เท่า ซึ่ง สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวได้ น้อย ถือว่าเป็นการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้มาก
6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามี เพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์ มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 2.14 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

สหกรณ์ต้องวางแผนรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก

4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงขึ้นมาาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 14.42 ครั้ง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้น้อยเกินไป

6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้ายิ่งหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 25 วัน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 55 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 42 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสมกว่านี้

8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 5.41 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 5.41 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 6.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรสูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 12.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นดี

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรรายน้ำย่อย จำกัด จังหวัดน่าน

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ไม่ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	1,298	1,522	1,629.00	3,000		ไม่ได้มาตรฐาน
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	17.92	21.01	22.48	20		ได้มาตรฐาน
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	66.86	84.02	87.82	80		ได้มาตรฐาน
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	73.15	70.53	66.61	70		ไม่ได้มาตรฐาน
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	7,274.43	8,668.67	7,959.64	9,000		ไม่ได้มาตรฐาน
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	851.03	1,166.37	1,827.25	2,500		ไม่ได้มาตรฐาน
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	19.22	188.61	261.29	2,000		ไม่ได้มาตรฐาน
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,962.80	3,535.61	5,373.45	5,000		ได้มาตรฐาน
2.8 ความมั่นคง						ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.39	1.52	1.56	1.2		ได้มาตรฐาน
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1-1)						
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.37	1.51	1.55	1		ได้มาตรฐาน
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.07	0.07	0.12	1		ไม่ได้มาตรฐาน
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.81	0.77	0.72	0.5		ไม่ได้มาตรฐาน
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	4.20	3.34	2.59	0.8		ไม่ได้มาตรฐาน
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.12	1.51	2.14	2		ได้มาตรฐาน

ตารางที่ 12 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
3.การขายยาดัวทางธุรกิจ				ได้มาตรฐาน		
3 1 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	9,442,211.00	13,196,710.00	12,966,250.00	10,000,000	ได้มาตรฐาน	
3 2 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	1,104,643.00	1,775,214.00	2,976,752.00	1,500,000	ได้มาตรฐาน	
3 3 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	24,953.00	287,070.00	425,637.00	3,000,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
3 4 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	2,547,711.00	5,381,199.00	8,753,345.00	5,000,000	ได้มาตรฐาน	
3 5 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ					ได้มาตรฐาน	
3 6 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)						
= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	3.48	6.67	14.42	13	ได้มาตรฐาน	
3 7 อายุสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	105.00	55.00	25.00	30	ได้มาตรฐาน	
3 8 อัตราการรับชำระหนี้ตามเงื่อนไขที่กำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	50.00		55.00	50	ได้มาตรฐาน	
- เงินกู้ระยะปานกลาง	65.00	33.00	42.00	50	ไม่ได้มาตรฐาน	
3 9 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างชำระ (%)	65.00	86.00	88.00	50	ได้มาตรฐาน	
3 10 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)	0	0	0	20	ได้มาตรฐาน	
4.ผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ				ได้มาตรฐาน		
4 1 ผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	1.23	3.42	5.41	4.5	ได้มาตรฐาน	
4 1 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	6.57	3.11	6.03	3	ได้มาตรฐาน	
4 1 ผลตอบแทนต่อส่วนของทุน= กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของสหกรณ์	4.22	14.35	12.64	10	ได้มาตรฐาน	

3.4 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรน้ำปาด จำกัด จังหวัดอุตรดิตถ์

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรน้ำปาด จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ แล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 13) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 1,804 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 0.14 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอน้ำปาด ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ยังสามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์พอสมควรสหกรณ์ในระดับสูง

3. การให้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 14,692.60 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสม

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 789.90 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แสดงว่า

สหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการซื้อและส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 445.12 บาท ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิก

สหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 11,068.93 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.20 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.37 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.09 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้ยืมมาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้ถ้ามีเปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของสหกรณ์ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 1.25 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานแสดงว่าสหกรณ์ใช้ทุนมาจากการกู้มากกว่าทุนของสหกรณ์ ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.8 เท่าหรืออย่างน้อยซึ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 2.33 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวได้น้อยและเป็นการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 4.08 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงขึ้นมาาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 23.34 ครั้ง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้มากเกินไป
6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้ายิ่งหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 4.05 วัน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 52 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 80 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสม
8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 76 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับร้อยละ 40 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างให้มากขึ้น

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 15.22 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 15.22 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 2.34 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรสูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 7.62 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นต่ำ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ภาพสหกรณ์การเกษตรน้ำปาด จำกัด จังหวัดอุดรธานี

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	1,694	1,760	1,804.00	1,700	ได้มาตรฐาน	
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	0.12	0.13	0.14	20	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	88.09	87.50	87.50	90	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	82.00	85.00	85.00	80	ได้มาตรฐาน	
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	7,752.78	6,502.12	14,692.60	9,500	ได้มาตรฐาน	
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	372.28	731.72	789.90	3,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,230.46	1,138.22	445.12	2,500	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	9,141.19	10,769.86	11,068.93	10,000	ได้มาตรฐาน	
2. ความมั่นคง						ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.47	1.50	1.38	1.2	ได้มาตรฐาน	
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)						
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.46	1.49	1.37	1	ได้มาตรฐาน	
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.31	0.30	0.09	1	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.64	1.06	1.25	0.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	1.81	1.79	2.33	0.8	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.12	1.58	4.08	1.5	ได้มาตรฐาน	

ตารางที่ 13 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'3.การขยายตัวทางธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
3 1 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	16,131,500 00	1,143,738 00	13,133,221 00	10,000,000	ได้มาตรฐาน	
3 2 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	1,425,000 00	1,287,838 00	2,119,790 00	1,500,000	ได้มาตรฐาน	
3 3 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	259,288 00	2,003,279 00	2,084,400 00	1,500,000	ได้มาตรฐาน	
3 4 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	19,968,351 00	18,957,954 00	15,485,176 00	1,000,000	ได้มาตรฐาน	
3 5 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ	-	-	-	-	ได้มาตรฐาน	
3 6 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)						
= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	-	17 72	23 34	20	ได้มาตรฐาน	
3 7 อายุสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	4 05	4 05	4 05	20	ได้มาตรฐาน	
3 8 อัตราการรับชำระหนี้เงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	77 00	60 00	52 00	50	ได้มาตรฐาน	
- เงินกู้ระยะปานกลาง	68 00	63 00	80 00	60	ได้มาตรฐาน	
3 9 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยทั้งชำระ (%)		96 00	76 00	50	ได้มาตรฐาน	
3 10 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)		40	40	50	ไม่ได้มาตรฐาน	
4.ผลตอบแทนการค้าเงินธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
4 1 ผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	2 14	12 56	15 22	4 5	ได้มาตรฐาน	
4 1 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	0 66	3 80	2 34	2	ได้มาตรฐาน	
4 1 ผลตอบแทนต่อส่วนของทุน= กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของสนกกรม	1 79	8 33	7 62	8	ไม่ได้มาตรฐาน	

3.5 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจแล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 14) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 2,796 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 8.92 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอหนองไผ่ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ยังสามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 78.75 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 76 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์น้อย

3. การใช้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 18,766.76 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสม

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 4,092.32 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 8,285.70 บาท ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและแสดงว่า “ได้มาตรฐาน”

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 16,000.63 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.30 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.32 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.28 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.61 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้ยืมมาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้เปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของสหกรณ์ ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 77 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานแสดงว่า สหกรณ์ใช้ทุนมาจากการกู้มากกว่าทุนของสหกรณ์ ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.8 เท่าหรือยิ่งน้อยยิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 2.80 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวได้น้อย ถือว่าเป็นการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้มาก

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้กำไรของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 1.77 เท่า ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์จะมีปัญหาการดำเนินงาน หากต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อดำเนินการต่อไป

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงขึ้นมาาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 6.45 ครั้ง ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้มากเกินไป
6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้ายิ่งหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 56.59 วัน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 71.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 62.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสม
8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 90.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับร้อยละ 73.04 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างที่เหมาะสม

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 6.72 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 6.72 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 4.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรได้สูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 17.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นได้ดี

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	2,103	2,357	2,796.00	2,000	ได้มาตรฐาน	
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	10.92	12.24	8.92	20	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	90.00	90.00	78.75	90	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	80.00	75.00	76.00	80	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	13,401.31	14,504.16	18,766.76	15,000	ได้มาตรฐาน	
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	2,295.67	3,137.31	4,092.32	3,500	ได้มาตรฐาน	
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	17,845.00	8,334.54	8,285.70	4,000	ได้มาตรฐาน	
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	555.55	13,934.57	16,000.63	3,000	ได้มาตรฐาน	
'2. ความมั่นคง						ไม่ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.21	1.23	1.32	1.3	ได้มาตรฐาน	
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)						
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.04	1.12	1.28	1	ได้มาตรฐาน	
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.03	0.52	0.61	1.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.82	0.78	0.77	0.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	4.45	3.67	2.80	0.8	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.48	3.16	1.77	2	ไม่ได้มาตรฐาน	

ตารางที่ 14 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
3.การขายยตัวทางธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
31 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	28,182,957.00	34,186,300.00	52,471,863.00	30,000,000		ได้มาตรฐาน
32 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	4,827,796.00	7,394,629.00	11,442,125.00	6,000,000		ได้มาตรฐาน
33 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	17,636,207.00	19,644,493.00	23,166,827.00	3,000,000		ได้มาตรฐาน
34 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	35,547,237.00	32,843,783.00	44,737,764.00	10,000,000		ได้มาตรฐาน
35 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ						ได้มาตรฐาน
36 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)						
= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	3.60	4.90	6.45	50		ไม่ได้มาตรฐาน
37 อายุสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	99.73	74.49	56.59	20		ไม่ได้มาตรฐาน
38 อัตราการรับชำระหนี้ต้นเงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	53.00	63.86	71.93	60		ได้มาตรฐาน
- เงินกู้ระยะปานกลาง	64.55	80.43	62.02	60		ได้มาตรฐาน
39 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยเพียงชำระ (%)	79.22	81.73	90.69	70		ได้มาตรฐาน
310 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)	39.59	65.06	73.04	60		ได้มาตรฐาน
4.ผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
4.1 ผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	5.81	5.77	6.72	6		ได้มาตรฐาน
4.1 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	2.80	3.03	4.12	3		ได้มาตรฐาน
4.1 ผลตอบแทนต่อส่วนของทุน= กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของสหกรณ์	15.67	15.17	17.21	13		ได้มาตรฐาน

3.6 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด จังหวัดแพร่

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจแล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 15) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 5,941 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 31 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอเมืองแพร่ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 90 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 81 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า คณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์ในระดับสูง

3. การใช้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 9,156.- บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสม

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 2,617.- บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี แสดงว่าสหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการซื้อ และส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 1,385.- บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 5,385.- บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.50 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.60 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.16 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้มาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้เปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของสหกรณ์ ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 64 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ใช้ทุนของสหกรณ์ในการดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.8 เท่าหรือยิ่งน้อยซึ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 1.71 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวต่ำ ถือว่าเป็นการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้มาก

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 2.12 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงชันมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 5.17 ครั้ง ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้มากเกินไป
6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้าน่าจะยิ่งเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 60.93 วัน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 62.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 63.49 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสม
8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 90.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ 23.99 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างให้มากขึ้น

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 5.08 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 5.08 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 2.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรได้สูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 7.08 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นต่ำ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด จังหวัดแพร่

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	5,295	5,722	5,941.00	2,500		ได้มาตรฐาน
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	28.00	30.00	31.00	20		ได้มาตรฐาน
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	93.00	93.00	90.00	90		ได้มาตรฐาน
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	61.90	80.00	81.00	80		ได้มาตรฐาน
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	9,235.00	8,525.00	9,156.00	8,000		ได้มาตรฐาน
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	2,654.00	2,632.00	2,617.00	2,800		ไม่ได้มาตรฐาน
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	287.00	217.00	1,385.00	1,000		ได้มาตรฐาน
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	5,867.00	7,160.00	5,385.00	5,000		ได้มาตรฐาน
'2. ความมั่นคง						ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.75	1.76	1.60	1.5		ได้มาตรฐาน
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)						
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.72	1.74	1.60	1		ได้มาตรฐาน
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.06	0.10	0.16	2		ไม่ได้มาตรฐาน
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.56	0.60	0.64	0.7		ได้มาตรฐาน
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	1.29	1.50	1.71	0.8		ไม่ได้มาตรฐาน
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.41	2.00	2.12	2		ได้มาตรฐาน

ตาราง 15 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'3.การขยายตัวทางธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
31 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	50,600,000.00	48,184,300.00	54,397,451.00	20,000,000	ได้มาตรฐาน	
32 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	1,545,430.00	15,065,492.00	15,552,057.00	4,000,000	ได้มาตรฐาน	
33 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	1,115,160.00	1,246,417.00	8,228,490.00	1,500,000	ได้มาตรฐาน	
34 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	22,280,562.00	33,471,363.00	31,995,132.00	10,000,000	ได้มาตรฐาน	
35 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ	-	-	-		ได้มาตรฐาน	
36 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)						
= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	0.90	9.86	5.17	10	ไม่ได้มาตรฐาน	
37 อายุสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	40.50	37.00	60.93	30	ไม่ได้มาตรฐาน	
38 อัตราการรับชำระหนี้ต้นเงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	49.00	67.85	62.88	60	ได้มาตรฐาน	
- เงินกู้ระยะปานกลาง	70.00	62.96	63.49	60	ได้มาตรฐาน	
39 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ (%)	90.50	91.18	90.92	70	ได้มาตรฐาน	
310 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)	87.81	61.2	23.99	60	ไม่ได้มาตรฐาน	
4.ผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
41 ผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	25.78	10.25	5.08	3	ได้มาตรฐาน	
41 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	2.99	2.25	2.67	2	ได้มาตรฐาน	
41 ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น= กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของผู้ถือหุ้น	6.86	5.41	7.08	13	ไม่ได้มาตรฐาน	

3.7 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรวังชิ้น จำกัด จังหวัดแพร่

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรวังชิ้น จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ แล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 16) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 2,559 คน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 22 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอวังชิ้น ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แต่สหกรณ์ยังสามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 88.88 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 90.26 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์พอสมควร

3. การใช้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 6,351.54.- บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ต้องขยายปริมาณธุรกิจสินเชื่อเพิ่ม

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 1949.85 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์ต้องขยายธุรกิจการซื้อ และส่งเสริมการขายเพิ่มขึ้น

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 197.93 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรดำเนินธุรกิจรวบรวมเพิ่มขึ้นและสร้าง ศรัทธาให้สมาชิก เนื่องจากแต่เดิมมีการมาใช้บริการในอัตราที่สูงกว่ามาตรฐาน

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิก สหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 4,018.13 บาทต่อคน ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์น้อยสหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งหาเงินฝาก

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.5 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.46 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ 0.65 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้มาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้เปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของสหกรณ์ ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 63 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.8 เท่า หรือยิ่งน้อยซึ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 1.71 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวได้น้อยถือว่าการเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้มาก

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 2.35 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” การเพิ่มปริมาณธุรกิจต้องสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง
2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” สหกรณ์ควรวางแผนรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกให้สูงขึ้น
4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงขึ้นมาาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 14 ครั้ง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้นานเกินไป
6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้ายิ่งหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 26 วัน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 48.33 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” และอัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 64.68 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสมกว่านี้
8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 71.54 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรฐานการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ 68.66 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างที่เหมาะสม

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 3.26 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 3.26 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 2.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรได้สูง

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 5.32 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นได้ต่ำ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรวิังขึ้น จำกัด จังหวัดแพร่

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ไม่ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	2,203	2,368	2,559.00	2,500	ได้มาตรฐาน	
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	19.18	20.50	22.04	20	ได้มาตรฐาน	
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	90.00	90.00	88.88	90	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	87.15	83.61	90.26	80	ได้มาตรฐาน	
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	6,911.39	6,344.80	6,351.54	8,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	2,452.51	2,079.87	1,949.85	2,800	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1,197.92	574.57	197.93	1,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	3,021.51	3,172.14	4,018.13	5,000	ไม่ได้มาตรฐาน	
'2. ความมั่นคง						ได้มาตรฐาน
2.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน						
= สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน	1.53	1.54	1.53	1.5	ได้มาตรฐาน	
2.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1:1)						
= สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน	1.46	1.46	1.46	1	ได้มาตรฐาน	
2.3 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง)						
= ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.65	0.68	0.65	2	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.4 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม						
= หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.63	0.62	0.63	0.7	ได้มาตรฐาน	
2.5 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	1.72	1.69	1.71	0.8	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.6 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	2.35	1.61	2.35	2	ได้มาตรฐาน	

ตารางที่ 16 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
3.การขยายตัวทางธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
3.1 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	15,225,800 00	15,024,500 00	16,253,591 00	20,000,000		ไม่ได้มาตรฐาน
3.2 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	5,402,900 50	4,925,135 20	4,989,687 00	4,000,000		ได้มาตรฐาน
3.3 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	2,639,032 70	1,360,589 00	506,527 00	1,500,000		ไม่ได้มาตรฐาน
3.4 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	6,656,406 41	7,511,646 80	10,282,404 00	10,000,000		ได้มาตรฐาน
3.5 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ	-	-	-			ได้มาตรฐาน
3.6 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)						
= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	14 00	16 00	14 00	10		ได้มาตรฐาน
3.7 อายุสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	26 00	23 00	26 00	30		ได้มาตรฐาน
3.8 อัตราการรับชำระหนี้คืนเงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	77 89	61 46	48 33	60		ไม่ได้มาตรฐาน
- เงินกู้ระยะปานกลาง	57 47	37 38	64 68	60		ได้มาตรฐาน
3.9 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ (%)	87 75	83 77	71 54	70		ได้มาตรฐาน
3.10 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)	81 30	79 85	68 66	60		ได้มาตรฐาน
4.ผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
4.1 ผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	4 66	2 63	3 26	3		ได้มาตรฐาน
4.1 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	3 05	1 79	2 07	2		ได้มาตรฐาน
4.1 ผลตอบแทนต่อส่วนของทุน= กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของสหกรณ์	8 28	4 77	5 32	13		ไม่ได้มาตรฐาน

3.8 ผลการวิจัยวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด หลังจากดำเนินงานจนสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ แล้ว ถือว่า “ได้มาตรฐาน” (ตารางที่ 17) และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพการจัดการธุรกิจในแต่ละหมวดธุรกิจ ดังนี้

1.หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. สมาชิกภาพ ในปี 2540 มีสมาชิก 1140 คน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” มีสัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อครัวเรือนเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 15.93 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรในอำเภอวัดโบสถ์ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แต่สหกรณ์ยังสามารถรับสมาชิกเพิ่มได้อีกมาก

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการดำเนินการให้ความร่วมมือกับสหกรณ์ในการเข้าร่วมประชุมคิดเป็นร้อยละ 93.33 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และสมาชิกเข้าร่วมประชุมกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและสมาชิกสหกรณ์ มีความสำนึกในหน้าที่และสนใจสหกรณ์ในระดับสูง

3. การใช้บริการธุรกิจของสมาชิก

3.1 ธุรกิจสินเชื่อ ถือเป็นธุรกิจหลักและเป็นแหล่งรายได้หลักของสหกรณ์ มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 10,167.18 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีนโยบายสินเชื่อที่เหมาะสม

3.2 ธุรกิจการซื้อ สหกรณ์จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภค บริโภค มาจำหน่ายแก่สมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 3,558.16 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.3 ธุรกิจการขาย สหกรณ์ได้ดำเนินการรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิกเป็นส่วนใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคน คิดเป็น 5,904.20 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3.4 การรับฝากเงินของสมาชิกสหกรณ์ สหกรณ์รับฝากเงินของสมาชิก สหกรณ์ ในประเภทออมทรัพย์และประจำ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน ผลการวิจัยพบว่า มีสมาชิกมาใช้บริการเฉลี่ยต่อคนคิดเป็น 41,908.62 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สมาชิกมีความศรัทธาในสหกรณ์

2.หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยสินทรัพย์หมุนเวียนควรมีมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนเป็น 1.3 เท่าขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 1.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ดี” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้สูง

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียน ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดภายในเวลาอันสมควร เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่องเท่ากับ 1.74 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพการจัดการเพื่อการก่อให้เกิดรายได้ โดยสินทรัพย์ที่หมุนเวียนได้เร็วจะก่อให้เกิดรายได้มาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์เท่ากับ .54 รอบ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีปริมาณธุรกิจน้อยต้องเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น

4. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ ใช้วัดร้อยละเงินลงทุนในสหกรณ์ว่ามีสัดส่วนของการกู้มาลงทุนมากน้อยเท่าไร โดยสัดส่วนนี้เปอร์เซ็นต์น้อย แสดงว่า ใช้เงินทุนของสหกรณ์ ดำเนินกิจการมาก ยิ่งเปอร์เซ็นต์สูงแสดงว่าใช้เงินกู้จากภายนอกมาดำเนินกิจการมาก ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 90 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ใช้เงินทุนจากภายนอกมาดำเนินกิจการมากกว่าทุนของสหกรณ์

5. อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ได้มากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้ อัตราส่วนนี้ควรมีหนี้สินมากกว่าทุน 0.8 เท่าหรือยิ่งน้อยซึ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ เป็น 6.53 เท่า ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์สามารถชำระหนี้ระยะยาวได้น้อย และเป็นความเสี่ยงภัยต่อเจ้าหนี้มาก

6. อัตราส่วนความสามารถจ่ายดอกเบี้ย ใช้วัดรายได้(กำไร)ของสหกรณ์ ว่ามีเพียงพอจะสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระได้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยได้ 0.18 เท่า ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์จะมีปัญหาการดำเนินงาน หากต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อดำเนินการต่อไป เนื่องจากต้องแบกรับภาระดอกเบี้ยเงินกู้สูงขึ้น

3.หมวดการขยายตัวของธุรกิจของสหกรณ์ ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

1. มีปริมาณธุรกิจสินเชื่อ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” การเพิ่มปริมาณธุรกิจต้องสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกอย่างแท้จริง

2. มีปริมาณธุรกิจรวมซื้อ สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

3. มีปริมาณธุรกิจรวมขาย สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” สหกรณ์ควรวางแผนรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกให้สูงขึ้น

4. มีปริมาณการรับฝากเงินของสมาชิกมีอัตราสูงขึ้นมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราหมุนเวียนของสินค้า เป็นอัตราที่ใช้วัดอัตราการเก็บสินค้าคงคลังของสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอัตราหมุนเวียนของสินค้า 9.58 ครั้ง ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์เก็บสินค้าคงคลังไว้มากเกินไป

6. อายุของสินค้า เป็นการวัดอายุการหมุนของสินค้าว่าเร็วเพียงใด ซึ่งอายุของสินค้าน่าจะหมุนเร็วหรือมีอายุของสินค้าน้อยถือว่ายิ่งดี ผลการวิจัยพบว่า สหกรณ์มีอายุของสินค้า 38.10 วัน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” สหกรณ์ควรมีการตรวจสอบสินค้าคงเหลือ

7. อัตราการชำระต้นเงินกู้ถึงกำหนดชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะสั้นเท่ากับร้อยละ 61.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” และ อัตราการชำระต้นเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระระยะปานกลางเท่ากับร้อยละ 75.9 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดหนี้ที่เหมาะสม

8. อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถชำระดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระของสมาชิกสหกรณ์ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยฟุ้งชำระร้อยละ 65.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ได้มาตรฐาน” แสดงว่าสหกรณ์มีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยที่เหมาะสม

9. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ เป็นอัตราที่ใช้วัดความสามารถในการชำระดอกเบี้ยค้างรับ ผลการวิจัยพบว่า อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ 2.54 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่า สหกรณ์ควรมีมาตรการเร่งรัดดอกเบี้ยค้างให้มากขึ้น

4.หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน”

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดกำไรต่อยอดขาย 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อยอดขายเท่ากับร้อยละ 2.36 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าทุกยอดขาย 100 บาท สหกรณ์สามารถดำเนินงานเพื่อหากำไรได้ 2.36 บาท

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลกำไรจากเงินลงทุน 1 บาท ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ .40 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ในการทำกำไรต่ำ

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ผลการวิจัยพบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเท่ากับร้อยละ 3.62 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ถือว่า “ไม่ได้มาตรฐาน” แสดงว่าการดำเนินงานของสหกรณ์สามารถให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกสหกรณ์ผู้ถือหุ้นได้น้อย

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก

	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
'1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์						ได้มาตรฐาน
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)	820	1,020	1,140.00	1,500	ไม่ได้มาตรฐาน	
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)	11.46	14.23	15.93	15	ได้มาตรฐาน	
1.3 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)	90	92.00	93.33	90	ได้มาตรฐาน	
1.4 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก	82	83.00	85.00	80	ได้มาตรฐาน	
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	14023.09	16,372.40	10,167.18	10,000	ได้มาตรฐาน	
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	1987.93	1,920.02	3,558.16	3,000	ได้มาตรฐาน	
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	248.23	1,697.22	5,904.20	4,000	ได้มาตรฐาน	
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน	29620.37	31,741.53	41,908.62	10,000	ได้มาตรฐาน	
'2. ความมั่นคง						ไม่ได้มาตรฐาน
2.1 อัตรากำไรสุทธิ						
- อัตรากำไรสุทธิ / หนี้สินหมุนเวียน	1.15	1.15	1.75	1.3	ได้มาตรฐาน	
2.2 อัตรากำไรสุทธิ / หนี้สินหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1)						
- อัตรากำไรสุทธิ / หนี้สินหมุนเวียน	1.07	1.14	1.74	1	ได้มาตรฐาน	
2.3 อัตรากำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม (ครั้ง)						
- อัตรากำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม	0.22	0.08	0.54	1.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.4 อัตรากำไรสุทธิ / สินทรัพย์รวม						
- หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม	0.78	0.80	0.90	0.5	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.5 อัตรากำไรสุทธิ / ทุน (เท่า)						
= หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์	3.56	3.96	6.53	0.8	ไม่ได้มาตรฐาน	
2.6 อัตรากำไรสุทธิ / ทุน (เท่า)						
= กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่าย	1.07	5.75	0.18	2.5	ไม่ได้มาตรฐาน	

ตารางที่ 17 ต่อ

รายการ	ปี2538	ปี2539	ปี2540	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ		
				มาตรฐานจังหวัด	เปรียบเทียบผล	ผลรวมในหมวด
3.การขยายตัวทางธุรกิจ						ได้มาตรฐาน
3 1 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)	11,498,937.00	16,699,876.00	19,042,905.00	20,000,000		ไม่ได้มาตรฐาน
3 2 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ	1,597,023.00	1,958,421.03	4,056,305.50	4,000,000		ได้มาตรฐาน
3 3 ปริมาณธุรกิจรวมขาย	203,545.75	1,737,165.90	2,335,592.10	1,500,000		ได้มาตรฐาน
3 4 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก	24,288,702.00	32,376,361.34	47,775,828.33	10,000,000		ได้มาตรฐาน
3 5 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ						
3 6 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง)						
= ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ	9.43	20.09	9.58	10		ไม่ได้มาตรฐาน
3 7 ขายสินค้า = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)	38.71	18.17	38.10	30		ไม่ได้มาตรฐาน
3 8 อัตราการรับชำระหนี้เงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%)						
- เงินกู้ระยะสั้น	62.23	86.53	61.46	60		ได้มาตรฐาน
- เงินกู้ระยะปานกลาง	72.53	63.36	75.90	60		ได้มาตรฐาน
3 9 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยถึงชำระ (%)	71.03	91.81	65.82	60		ได้มาตรฐาน
3 10 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)	9.91	3.49	2.54	60		ไม่ได้มาตรฐาน
4.ผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ						ไม่ได้มาตรฐาน
4 1 ผลตอบแทนต่อยอดขาย-กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ	1.89	5.96	2.36	3		ไม่ได้มาตรฐาน
4 1 ผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน-กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม	0.34	1.36	0.40	2		ไม่ได้มาตรฐาน
4 1 ผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน-กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของสหกรณ์	1.56	6.79	3.62	10		ไม่ได้มาตรฐาน

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามโครงการ พัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

ในการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ได้สัมภาษณ์ประธานกรรมการ ผู้จัดการสหกรณ์เป้าหมาย และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 พบว่า

4.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1. ที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์มีตัวเล็คน้อย เนื่องจากบุคลากรของสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเข้าชั้นมืออาชีพมีน้อย ทำให้ที่ปรึกษาคนหนึ่งต้องรับภาระในการให้คำปรึกษาแก่สหกรณ์เป้าหมายหลายสหกรณ์
2. ที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ มักมีเวลาน้อย เนื่องจากมีภาระกิจหน้าที่ประจำที่ต้องปฏิบัติเป็นงานหลัก ส่วนบทบาทหน้าที่ในการที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์เป็นหน้าที่แฝง ไม่มีเงินเดือนประจำนอกจากได้ค่าตอบแทนในการเป็นวิทยากร (ที่ปรึกษา) โดยการนำเข้าปรึกษาผ่านโครงการฝึกอบรมบางกรณีสหกรณ์เป้าหมายอยู่ไกลไม่สะดวกในการเดินทาง จึงต้องอาศัยการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ ซึ่งทำให้สหกรณ์เป้าหมายมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นและคำปรึกษาจะคาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้
3. คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจประกอบด้วย สหกรณ์จังหวัดเป็นประธาน ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายส่งเสริมสหกรณ์ และสหกรณ์อำเภอเป็นกรรมการ ฯลฯ ซึ่งทุกฝ่ายต่างมีหน้าที่ประจำเป็นงานหลัก จึงมีเวลาที่จะช่วยเหลือสหกรณ์เป้าหมายไม่มาก
4. ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ มีขั้นตอนมากถึง 12 ขั้นตอน ทำให้โครงการนี้เป็นโครงการเชิงวิชาการมากกว่าจะทำให้เกิดรูปธรรม ซึ่งกว่าจะตกลงขั้นตอนการปฏิบัติได้ ต้องเสียเวลาไปเกือบปี ดังนั้นการปฏิบัติงานจึงเริ่มปฏิบัติจริงในปี 2539
5. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 ในฐานะควบคุมหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ได้รับเป้าหมายที่ต้องปฏิบัติ ในปี 2538 จำนวน 8 สหกรณ์ ในปี 2539 เพิ่มอีก 10 สหกรณ์ และในปี 2540 อีก 25 สหกรณ์ รวมทั้งหมดมีสหกรณ์เป้าหมาย 3 ปี เท่ากับ 50 สหกรณ์ ซึ่งเป็นภาระหนักเกินกว่าที่จะช่วยเหลือสนับสนุนสหกรณ์เป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องทุกสหกรณ์

4.2 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ผู้เข้าโครงการ

1. ควรให้คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรระดับจังหวัดเป็นผู้ติดตามประเมินผลโครงการอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาข้อบกพร่องในการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน และศึกษาแนวทางแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ควรจะมีการคัดเลือกหรือเชิญชวนนักธุรกิจที่มีความสามารถในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์บ้างเพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ ในการดำเนินธุรกิจที่กว้างไกลขึ้น

3. หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ควรมีการประสานงานกับสหกรณ์เป้าหมาย เพื่อจัดทำแผนการเข้าปรึกษาของที่ปรึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการสหกรณ์เป้าหมายและทันต่อสถานการณ์ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์เป้าหมาย

4. คณะทำงานวิเคราะห์สถานการณ์ ควรมีการแจ้งผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของสหกรณ์เป้าหมายเพื่อได้ทราบว่ามีจุดอ่อน ที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร มีจุดแข็งที่ควรรักษาไว้ อย่างไร

5. คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ควรให้การช่วยเหลือสหกรณ์เป้าหมายอย่างจริงจังและควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบในการประสานงานอย่างแท้จริง

6. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 ควรพิจารณาหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนโครงการ ควรกำหนดหรือวางแผนให้มีการดูงานในสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จแล้วซึ่งจะทำให้สหกรณ์เป้าหมาย มองเห็นภาพที่แท้จริงให้ชัดเจนสามารถนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพได้เร็วขึ้น

7. คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจระดับจังหวัด ควรมีการจัดประชุมเพื่อเสนอผลการดำเนินงานตามโครงการทุกปี เพื่อให้มีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป้าหมายและเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานซึ่งกันและกัน จะทำให้การพัฒนาสหกรณ์ประสบผลสำเร็จได้เร็วขึ้น

8. หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ควรแนะนำให้มีการจัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายระยะสั้นซึ่งจะทำให้สะดวกต่อการปฏิบัติงาน และยังเป็นเครื่องมือที่จะใช้วัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามโครงการด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (Summary Implication and Commendations)

สรุปผลการวิจัย (Summary)

การวิจัยเรื่อง ประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ กรณีศึกษา : หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 (ปี 2538 - 2540) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ผลทางเศรษฐกิจและสังคม ของสหกรณ์เป้าหมาย 8 สหกรณ์ เพื่อประเมินผลกระทบที่ได้รับด้านเจตคติที่มีต่อโครงการ ด้านการพัฒนาบุคลากรในสหกรณ์ ด้านการบริหารการจัดการธุรกิจ โดยผลสรุปการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย

1. ผลการวิจัยลักษณะส่วนบุคคล พบว่าคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีอายุเฉลี่ย 52 ปี โดยมีอายุส่วนใหญ่ 51-60 ปี ร้อยละ 22.46 เป็นเพศชายทั้งหมด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 34.06 ร้อยละ 21.01 มีอายุการดำรงตำแหน่ง 1 - 5 ปี ร้อยละ 34.78

ฝ่ายจัดการสหกรณ์ มีอายุเฉลี่ย 39 ปี โดยมีอายุส่วนใหญ่ 31 - 40 ปี ร้อยละ 26.81 เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.71 เป็นเพศหญิงส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.29 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. ร้อยละ 11.54 มีอายุการดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่ 11 - 15 ปี ร้อยละ 12.32

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนา สหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

1. ผลการวิจัย เจตคติที่มีต่อโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ปรากฏว่าคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย มีเจตคติในระดับ “ปานกลาง” โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.24
2. ผลการวิจัยประโยชน์ที่ได้รับด้านการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์เป้าหมาย ปรากฏว่าคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ได้รับประโยชน์ด้านการพัฒนาบุคลากรในระดับ “ปานกลาง” โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.39
3. ผลการวิจัยประโยชน์ที่ได้รับด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจของสหกรณ์เป้าหมาย ปรากฏว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ ได้ประโยชน์ด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ ในระดับ “มาก” โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.41

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์เป้าหมาย

1. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด จังหวัด พิษณุตร หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่าหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด
 1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ไม่ได้มาตรฐาน”
 2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ได้มาตรฐาน”
 3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”
 4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ได้มาตรฐาน”
 5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
 6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
 7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
 8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 6 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

 1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
 2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”

3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 11 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ไม่ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”
5. ปริมาณธุรกิจการบริการ “ได้มาตรฐาน”
6. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้าคงคลัง “ได้มาตรฐาน”
7. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
9. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”
11. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 11 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 9 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

2. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรทงไกรลาศ จำกัด จังหวัดสุโขทัย หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่าหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”
2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ไม่ได้มาตรฐาน”
3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”
4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ได้มาตรฐาน”
5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”
3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้าคงคลัง “ได้มาตรฐาน”
6. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”

8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”

9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”

10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 8 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้

วัดถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดผลตอบแทนการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”

3. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรรณานิ้อย จำกัด จังหวัดน่าน หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่า

หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ไม่ได้มาตรฐาน”

2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ได้มาตรฐาน”

3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ไม่ได้มาตรฐาน”

4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ได้มาตรฐาน”

5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”

6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”

7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”

8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ไม่ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”

2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”

3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”

4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”

5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”

6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ได้มาตรฐาน”

2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”

3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ไม่ได้มาตรฐาน”

4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้าคงคลัง “ได้มาตรฐาน”

6. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ได้มาตรฐาน”

7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”

8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”

9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”

10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 7 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว ทุกตัวชี้วัดได้มาตรฐานหมด ถือว่าในหมวดผลตอบแทนการ

ดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”

4. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรน้ำป่าด จำกัด จังหวัดอุตรดิตถ์ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่า

หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ไม่ได้มาตรฐาน”

3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”
3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้าคงคลัง “ได้มาตรฐาน”
6. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 9 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้

วัดถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดผลตอบแทนการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”

5. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จังหวัด
เพชรบูรณ์ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่า

หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”
2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ไม่ได้มาตรฐาน”
3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”
3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ไม่ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ำมีรอบการเก็บสินค้ำคงคลัง “ไม่ได้มาตรฐาน”

ฐาน”

6. อายุของสินค้ำมีการหมุนของสินค้ำ “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 8 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัดถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว ทุกตัวชี้วัดได้มาตรฐานหมด ถือว่าในหมวดผลตอบแทนการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”

6. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเมืองแพะ จำกัด จังหวัดแพะ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่า

หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”
2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ได้มาตรฐาน”
3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”
4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ได้มาตรฐาน”
5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 7 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”
3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้า “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 7 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดผลตอบแทนการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”

7. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรวังชิ้น จำกัด จังหวัดแพร่
หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่า
หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”
2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ได้มาตรฐาน”
3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”
4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”
8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ไม่ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”
3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด
ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ไม่ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”

5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้าคงคลัง “ได้มาตรฐาน”
6. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ไม่ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 7 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัดถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินงานธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ได้มาตรฐาน”
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ได้มาตรฐาน”
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 1 ตัวชี้วัดถือว่าในหมวดผลตอบแทนการดำเนินงาน “ได้มาตรฐาน”

8. ผลการวิจัย การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว เปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดในหมวดต่าง ๆ พบว่า

หมวดความเข้มแข็งของสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

1. จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ “ไม่ได้มาตรฐาน”
2. สัดส่วนสมาชิกสหกรณ์ต่อเกษตรกรในอำเภอ “ได้มาตรฐาน”
3. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”
4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการ “ได้มาตรฐาน”
5. การมาใช้บริการธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
6. การมาใช้บริการธุรกิจการซื้อเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
7. การมาใช้บริการธุรกิจการขายเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”
8. การมาใช้บริการฝากเงินเฉลี่ยต่อคน “ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 8 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัดถือว่าในหมวดความเข้มแข็งของสมาชิก “ได้มาตรฐาน”

หมวดความมั่นคงของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 6 ตัวชี้วัด

1. อัตราความสามารถชำระหนี้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”

2. สภาพคล่องในการเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสด “ได้มาตรฐาน”
3. ประสิทธิภาพการจัดการเพื่อก่อให้เกิดรายได้ “ไม่ได้มาตรฐาน”
4. สัดส่วนเงินทุนที่เป็นของสหกรณ์ในการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”
5. ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะปานกลาง “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 6 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 2 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดความมั่นคงของสหกรณ์ “ไม่ได้มาตรฐาน”

หมวดการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 10 ตัวชี้วัด

1. ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ “ไม่ได้มาตรฐาน”
2. ปริมาณธุรกิจการซื้อ “ได้มาตรฐาน”
3. ปริมาณธุรกิจการขาย “ได้มาตรฐาน”
4. ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก “ได้มาตรฐาน”
5. อัตราหมุนเวียนของสินค้ามีรอบการเก็บสินค้า “ไม่ได้มาตรฐาน”
6. อายุของสินค้ามีการหมุนของสินค้า “ไม่ได้มาตรฐาน”
7. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะสั้น “ได้มาตรฐาน”
8. อัตราการชำระหนี้ต้นเงินกู้ระยะปานกลาง “ได้มาตรฐาน”
9. อัตราการชำระดอกเบี้ยถึงกำหนดชำระ “ได้มาตรฐาน”
10. อัตราการชำระดอกเบี้ยค้างรับ “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 10 ตัว มีตัวชี้วัดที่ได้มาตรฐาน 6 ตัวชี้วัด ไม่ได้มาตรฐาน 4 ตัวชี้วัด

ถือว่าในหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ “ได้มาตรฐาน”

หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัวชี้วัด

1. อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย “ไม่ได้มาตรฐาน”
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ “ไม่ได้มาตรฐาน”
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน “ไม่ได้มาตรฐาน”

จากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว มีตัวชี้วัดที่ไม่ได้มาตรฐานทั้ง 3 ตัวชี้วัด ถือว่าในหมวดผล

ตอบแทนการดำเนินงาน “ไม่ได้มาตรฐาน”

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

4.1 สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

- 4.1.1 สหกรณ์มีที่ปรึกษาให้เลือกน้อยไม่เพียงพอต่อการช่วยเหลือสหกรณ์เป้าหมาย
 - 4.1.2 ที่ปรึกษามากไม่มีเวลาร่างให้คำปรึกษา และอยู่ไกลซึ่งต้องอาศัยวิธีการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์แทน
 - 4.1.3 การสนับสนุนของคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ มีเวลาให้การสนับสนุนสหกรณ์เป้าหมายน้อย
 - 4.1.4 การประสานงานของหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 ไม่สามารถนำที่ปรึกษา เข้าให้คำปรึกษาได้อย่างสม่ำเสมอ
 - 4.1.5 ขาดความต่อเนื่องของโครงการ
 - 4.1.6 ขั้นตอนมีความยุ่งยากหลายขั้นตอนมาก
 - 4.1.7 สหกรณ์เป้าหมายมีมากจนหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ และที่ปรึกษาไม่สามารถเข้าปรึกษาการจัดการสหกรณ์ได้
- ### 4.2 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน
- 4.2.1 ควรมีการติดตามผลของโครงการอย่างสม่ำเสมอ ในการหาข้ออุปสรรคและวิธีทางแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด
 - 4.2.2 ควรคัดเลือกที่ปรึกษาจากภาคเอกชน มาเป็นที่ปรึกษาการจัดการบ้าง เพื่อให้เกิดความกว้างไกลในการบริหารการจัดการ
 - 4.2.3 ในการให้คำปรึกษาควรประสานงานกับสหกรณ์เป้าหมายเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาสหกรณ์เพื่อกำหนดเป้าหมายที่จะปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 - 4.2.4 คณะทำงานวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ ควรแจ้งผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ให้สหกรณ์เป้าหมายทราบเพื่อศึกษาจุดอ่อนจุดแข็งในการดำเนินงาน
 - 4.2.5 คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจทุกฝ่ายควรให้การสนับสนุนสหกรณ์เป้าหมายอย่างจริงจัง

- 4.2.6 ในการวางแผนการฝึกอบรม ควรกำหนดให้มีการศึกษาดูงาน ในสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จแล้ว
- 4.2.7 ควรมีการประชุมชี้แจงผลการดำเนินงานตามโครงการทุกปี เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของสหกรณ์เป้าหมายอีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำงานซึ่งกันและกัน
- 4.2.8 ในการปฏิบัติงานตามโครงการควรมีการกำหนดแผนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อเป็นตัวกำหนด แผนปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน และเป็นเครื่องมือที่จะใช้ชี้วัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามโครงการด้วย

การอภิปรายผลการวิจัย

(Implications)

ผลการวิจัย ประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ กรณีศึกษา : หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 พบว่า ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการทางด้านเศรษฐกิจและสังคม, ผลกระทบที่ได้รับจากโครงการรวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคล แยกสถานภาพเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ร้อยละ 57.25 มีอายุเฉลี่ย 52 ปี เป็นเพศชายทั้งหมด การศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 34.0 มีอายุการดำรงตำแหน่ง 1-5 ปี ร้อยละ 34.78 แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการส่วนใหญ่ มีความรู้และส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการดำเนินการใหม่ จึงขาดความรู้และประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

แยกสถานภาพเป็นฝ่ายจัดการสหกรณ์ร้อยละ 42.75 เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.71 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 37.29 มีอายุเฉลี่ย 39 ปี มีการศึกษาในระดับ ปวช.เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 11.54 มีอายุการดำรงตำแหน่ง 11-15 ปี เป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 12.32 แสดงว่า ฝ่ายจัดการสหกรณ์ส่วนใหญ่ มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานมากพอสมควร

2. ผลกระทบจากการดำเนินงาน พัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ

2.1 ผลการศึกษาเจตคติที่มีต่อโครงการ พัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ พบว่าคณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย มีเจตคติต่อโครงการในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.18 แสดงว่าคณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์ยอมรับและมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางสังคม

2.2 ผลการศึกษา ประโยชน์ที่ได้รับในด้านการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ได้รับประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 แสดงว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายได้รับประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในด้านการจัดการ ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางสังคม

2.3 ผลการศึกษา ประโยชน์ในการบริหารและการจัดการธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย ได้รับประโยชน์ในการบริหารและการจัดการธุรกิจในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 แสดงว่า คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายสามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการสหกรณ์ได้สูงขึ้น ซึ่งเป็นการคุ้มค่ายิ่งต่อโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางสังคม

จากการวิจัย กล่าวได้ว่า ผู้ร่วมโครงการได้แก่คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย มีความรู้สึกพึงพอใจ และยอมรับคำปรึกษาแนะนำของที่ปรึกษาในการพัฒนาขีดความสามารถของฝ่ายจัดการจนเกิดประโยชน์ในการพัฒนาบริหารและการจัดการ ซึ่งนับว่าคุ้มค่าต่อโครงการในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางสังคม

3. ผลการวิเคราะห์สถานการณ์เป้าหมาย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เป้าหมายในปี 2538 - 2540 รวม 3 ปี พบว่า

3.1 สหกรณ์การเกษตรวังทรายพูน จำกัด จังหวัดพิจิตร หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความเข้มแข็ง, หมวดความมั่นคง, หมวดการขยายตัวทางธุรกิจและหมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางเศรษฐกิจ

3.2 สหกรณ์การเกษตรกรงไทรลาด จำกัด จังหวัดสุโขทัย หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความเข้มแข็ง, หมวดความมั่นคง, หมวดการขยายตัวทางธุรกิจและหมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางเศรษฐกิจ

3.3 สหกรณ์การเกษตรรณน้อย จำกัด จังหวัดน่าน หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความมั่นคง, หมวดการขยายตัวทางธุรกิจ, หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน สำหรับหมวดความเข้มแข็ง มีผลการดำเนินงานไม่ได้มาตรฐาน ถือว่า ประสิทธิภาพสัมฤทธิ์ผลทางเศรษฐกิจ

3.4 สหกรณ์การเกษตรน้ำปาด จำกัด จังหวัดอุตรดิตถ์ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความเข้มแข็ง,หมวดความมั่นคง,หมวดการขยายตัวทางธุรกิจ,หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน ถือว่า ประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจ

3.5 สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด จังหวัดเพชรบูรณ์ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความเข้มแข็ง,หมวดการขยายตัวทางธุรกิจและหมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน สำหรับหมวดความมั่นคง มีผลการดำเนินงานไม่ได้มาตรฐาน ถือว่า ประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจ

3.6 สหกรณ์การเกษตรเมืองแพร่ จำกัด จังหวัดแพร่ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความเข้มแข็ง,หมวดความมั่นคง,หมวดการขยายตัวทางธุรกิจ,หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน ถือว่า ประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจ

3.7 สหกรณ์การเกษตรวังชิ้น จำกัด จังหวัดแพร่ หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความมั่นคง,หมวดการขยายตัวทางธุรกิจ,หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน สำหรับหมวดความเข้มแข็ง มีผลการดำเนินงานไม่ได้มาตรฐาน ถือว่า ประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจ

3.8 สหกรณ์การเกษตรวัดโบสถ์ จำกัด จังหวัดพิษณุโลก หลังจากจบสิ้นโครงการแล้ว มีผลดำเนินงานเปรียบเทียบมาตรฐานจังหวัดปรากฏว่า ในหมวดความเข้มแข็งและหมวดการขยายตัวทางธุรกิจ มีผลการดำเนินงานได้มาตรฐาน สำหรับหมวดความมั่นคง, หมวดผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจ มีผลการดำเนินงานไม่ได้มาตรฐาน ถือว่า ไม่ประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจ

จากผลการวิเคราะห์สถานภาพของสหกรณ์เป้าหมาย ทุกสหกรณ์มีผลการดำเนินงานดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบมาตรฐาน แสดงว่าสหกรณ์เป้าหมายในปี 2538 - 2540 ประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจหลังจบสิ้นโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจแล้ว

4. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามโครงการ

ในการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ มีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้การปฏิบัติติดขัดไม่ราบรื่นเท่าที่ควร เนื่องจากขั้นตอนในการปฏิบัติงานมี

มากมายถึง 12 ขั้นตอน (ภาพที่ 1) และการคัดเลือกสหกรณ์เป้าหมายเพิ่มขึ้นจากปี 2538 จำนวน 8 สหกรณ์ เป็น 15 สหกรณ์ในปี 2539 และ 50 สหกรณ์ในปี 2540 ทำให้หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ ที่ 6 มีภาระกิจมากเพิ่มขึ้นในขณะที่ ที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์มีเพียง 8 คน (ตารางที่ 3) ประกอบกับที่ปรึกษาเองมีภาระหน้าที่ประจำอยู่แล้ว บทบาทในการเป็นที่ปรึกษาเป็นเพียงบทบาทแฝงเท่านั้น จึงมีเวลาน้อยในการที่จะให้คำปรึกษาอีกทั้งสหกรณ์เป้าหมายบางแห่งอยู่ไกลกับที่ปรึกษามากจึงต้องให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์แทน ทำให้สหกรณ์เป้าหมายต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงและในการปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษานั้นไม่มีค่าตอบแทนประจำ หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ต้องเขียนโครงการฝึกอบรมเพื่อเบิกค่าตอบแทนวิทยากรเป็นค่าตอบแทนแก่ที่ปรึกษา ทำให้ที่ปรึกษาขาดความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง

โครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจเป็นโครงการใหญ่ มีคณะกรรมการและคณะทำงานหลายชุด (หน้าที่ 10) จึงเป็นการยากยิ่งในการประสานงานเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นแนวทางเดียวกันได้ยาก ทั้งยังขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานจึงทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการสหกรณ์ต่อไป

1. หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ ถือเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาการเกษตรเชิงธุรกิจ ควรวางแผนประสานงานระหว่างที่ปรึกษากับสหกรณ์เป้าหมายให้สามารถพบปะและให้คำปรึกษาการจัดการอย่างต่อเนื่องรวมทั้งกำหนดแผนพัฒนาสหกรณ์อย่างชัดเจนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่ทราบจากคณะทำงานวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ ควรจัดให้มีการสรุปผลงานเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจในระดับจังหวัดเพื่อเสนอหน่วยเหนือทราบผลการดำเนินงานต่อไป ควรทำการศึกษาหาความจำเป็นในการฝึกอบรมด้านการจัดการสหกรณ์เป้าหมายเพื่อใช้วิธีการฝึกอบรมแก้ปัญหาในจุดที่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการฝึกอบรมได้และควรนำฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายเข้าศึกษาดูงานหรือฝึกงานในสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จทางธุรกิจแล้ว หรือธุรกิจเอกชนอื่น ๆ ที่มีลักษณะธุรกิจใกล้เคียงกับธุรกิจสหกรณ์ จะเป็นการเพิ่มทักษะโดยตรงแก่ฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายได้อย่างดียิ่ง

2. ที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการจัดการสหกรณ์เป้าหมายโดยการคัดเลือกมักเลือกจากสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จแล้ว ซึ่งมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนสหกรณ์เป้าหมายได้ จึงควรที่จะแสวงหาทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถในภาคธุรกิจเอกชนทั่วไปและภาคราชการมาเป็นที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ทดแทน เพื่อจะได้ช่วยกันสนับสนุนสหกรณ์เป้าหมายได้กว้างขวางขึ้น เนื่องจากที่ปรึกษาต่างคนก็มีความสามารถต่างกันคนละแง่คนละมุม จึงอาจมีคำปรึกษาในหลายมุมมองที่จะเพิ่มศักยภาพการจัดการของสหกรณ์เป้าหมายได้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3. สหกรณ์เป้าหมายควรกระตุ้นและพยายามหาช่วงจังหวะเวลาเข้าหาที่ปรึกษา เพราะหากรอให้หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์นำที่ปรึกษาเข้าให้คำปรึกษาฝ่ายเดียว สหกรณ์เป้าหมายจึงเสียโอกาสเนื่องจากที่ปรึกษาต่างก็มีงานประจำที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้วและควรจัดทำแผนการเข้าปรึกษาในเวลาที่เหมาะสมเสนอหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 เพื่อนำที่ปรึกษาเข้าให้คำปรึกษาในช่วงเวลาที่สหกรณ์เป้าหมายต้องการ ฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมายควรจัดทำแผนพัฒนาสหกรณ์ตามคำแนะนำของที่ปรึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนา

4. คณะกรรมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจควรมีการประเมินผลโครงการและติดตามผลเพื่อทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานและแนวทางแก้ไขในโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสพผลคุ้มค่าต่อสหกรณ์เป้าหมายสูงสุด

5. จากขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่ได้กำหนดให้มีการรายงานถึงผู้บังคับบัญชาในระดับสูงโดยจริง จึงทำให้ขาดการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารระดับสูงของกรมส่งเสริมสหกรณ์ อีกทั้งยังมีแนวความคิดที่แตกต่างกันในระดับผู้บริหารทำให้ขาดการสนใจที่จะติดตามประเมินผลของโครงการ ในระดับผู้ปฏิบัติการเกิดความสับสนในขั้นตอนที่มากมายของโครงการ จนต้องมีการประชุมชี้แจงกันหลายครั้งเพื่อทำความเข้าใจซึ่งกันว่าจะเริ่มปฏิบัติงานได้จริงต้องเสียโอกาสการปฏิบัติงานในปี 2538

6. คณะกรรมการดำเนินการและฝ่ายจัดการสหกรณ์เป้าหมาย มีส่วนรวมในกิจกรรมของโครงการน้อยมาก เนื่องจากส่วนใหญ่กิจกรรมหลักจะอยู่ที่หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ จึงทำให้ขาดความเอาใจใส่ในกิจกรรมที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานเท่าที่ควร

7. แบบวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์ซึ่งกำหนดตัวชี้วัด 4 หมวด และเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสัมฤทธิ์ผลทางเศรษฐกิจของทางการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป
(RECOMMENDATIONS FOR FUTURE STUDY)

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสหกรณ์ที่เข้าโครงการในปี 2538-2540 เพียง 8 สหกรณ์ ยังคงเหลือสหกรณ์ที่เข้าโครงการในปี 2539-2540 เฉพาะกรณีศึกษาหน่วยที่ปรึกษาการจัดการที่ 6 อีกจำนวน 42 สหกรณ์และทั่วประเทศอีก 492 สหกรณ์ หากมีการศึกษาทั้งระบบได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรต่อไป

2. การศึกษาครั้งนี้มิได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร ที่เป็นแรงผลักดันให้สหกรณ์ เป้าหมายประสบความสำเร็จผลทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับผู้สนใจจึงควรศึกษาด้วย

เอกสารอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2534. การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารงาน, เอกสารประกอบการบรรยาย โครงการในการศึกษาอบรมสำหรับผู้จัดการสหกรณ์.

กรมส่งเสริมสหกรณ์, สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพข้าราชการ. 2537. แผนทิศทางการส่งเสริมสหกรณ์ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2537-2546). กรุงเทพมหานคร. : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2538. แนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในเชิงธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร. : กรมส่งเสริมสหกรณ์.

กรรณิการ์ พุทธิเมธากุล. 2540. การวิเคราะห์การบริหารการเงินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนหมูกสามัคคี จำกัด อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ปีการเงิน 2534 - 2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยแม่โจ้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2540. ขบวนการสหกรณ์จะช่วยเหลือชาติได้อย่างไรในภาวะวิกฤต. กรุงเทพมหานคร. : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กาญจนา วัชรสุนทร. 2539. "ทฤษฎีการประเมินผล". เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จำเนียร จวงตระกูล. 2531. การประเมินผลการปฏิบัติงาน. กรุงเทพมหานคร. : โอเดียนส์โตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร. : สุวีริยาสาส์น..

ประยงค์ สายประเสริฐ. 2537. Management of Small farmers' Cooperative (ฉบับแปลและเรียบเรียงตำรา). เชียงใหม่. : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

- ✓ นภาพร มลิวัลย์. 2536. เจตคติของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลแม่โป่ง ที่มีต่องานส่งเสริมการเกษตรของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ✓ นิตา ชูโต. 2537. การประเมินผลโครงการ. กรุงเทพมหานคร. : ธรรมสารการพิมพ์.
- ★ นำชัย ทนุผล. 2529. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่. : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ไพลิน ศุภกิจวิเลขการ. 2539 การสร้างเครือข่ายกระบวนการเรียนรู้เชิงธุรกิจโดยหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพมหานคร. : กรมส่งเสริมสหกรณ์
- พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511. 2524. กรุงเทพมหานคร. : สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย.
- คันสนีย์ นิตธรรมยอง. 2538. การประเมินผลการดำเนินงานหมู่บ้านรอบบริเวณศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2529. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้านคอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร. : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6. 2539. รายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2536. รวมบทความทางการประเมินผลโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร. : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สวาท ทศนีย์สุวรรณ. 2538. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ของผู้จัดการสหกรณ์ในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

สุชาติ เอกณรงค์. 2520. การประเมินผลความสำเร็จของสหกรณ์ออมทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

✓ สุรพล จันทราบัตย์. 2529. การฝึกอบรมงานส่งเสริมการเกษตร.. ในเทคนิคการประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรมในงานส่งเสริม. กรุงเทพมหานคร. : สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

✓ หทัยรัตน์ คงชนะ. 2532. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

อภิชาติ รัตนโกเมศ. 2528. การประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาเศรษฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อนุชา อัครพิศาล. 2537. ความรู้ พฤติกรรมการบริโภค และทัศนคติของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง

ประเมินผลโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรเชิงธุรกิจ
กรณีศึกษา : หน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6 (ปี 2538 - 2540)

1 2 3
() () ()

แบบสอบถามเลขที่ จังหวัด

ชื่อ - สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

สถานที่ทำงาน

ชื่อ - สกุล ผู้สัมภาษณ์

วัน / เดือน / ปี ที่สัมภาษณ์

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ลงในช่องว่างตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ () ชาย () หญิง 4

2. อายุ ปี 5 6 () ()

3. ระดับการศึกษา 7 ()

- () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา
() ปวช. หรือเทียบเท่า () ปวส. หรือเทียบเท่า
()ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า () อื่น ๆ ระบุ

8

4. สถานภาพในสหกรณ์ หรือตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ()

- () คณะกรรมการดำเนินการ () พนักงาน
() ประธานกลุ่มเลขานุการกลุ่ม () คณะทำงานวิเคราะห์
() สหกรณ์อำเภอ () สหกรณ์จังหวัด

9

5. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน ปี ()

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน

2.1 เจตคติที่มีต่อโครงการโครงการหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ (MCU)

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน ในข้อความแต่ละข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การคัดเลือกสหกรณ์เข้าโครงการมีความเหมาะสม					
2. โครงการ MCU มีประโยชน์ต่อการพัฒนาสหกรณ์					
3. ขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการมีความยุ่งยาก					
4. การสนับสนุนโครงการของคณะทำงาน MCU ระดับจังหวัด					
5. การสนับสนุนโครงการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ระดับอำเภอ					
6. มีการประสานงานของหน่วยที่ปรึกษาการจัดการสหกรณ์ที่ 6					
7. ที่ปรึกษาการจัดการมีความเหมาะสม					
8. การให้คำปรึกษาของที่ปรึกษามีอิทธิพลต่อการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์					
9. คำแนะนำของที่ปรึกษาสอดคล้องกับการขยายธุรกิจ					
10. ขั้นตอนในการได้รับคำปรึกษามีความยุ่งยาก					
11. ควรให้มีการดำเนินงานตามโครงการต่อไป					

2.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการด้านการพัฒนาบุคลากรในสหกรณ์

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฝ่ายจัดการสหกรณ์มีการพัฒนาขีดความสามารถ การจัดการสูงขึ้น					
2. ฝ่ายจัดการมีความรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเพิ่มขึ้น					
3. คณะกรรมการสหกรณ์มีความรู้และเข้าใจในบทบาทของตน เพิ่มขึ้น					
4. บุคลากรสามารถมาทำงานเป็นทีม					
5. การให้การศึกษ้อบรมสามารถนำไปปรับใช้กับงานและหน้า ที่ภาระกิจ					
6. โอกาสในความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน					
7. การฝึกงาน ดูงานจากสหกรณ์ที่ประสบความสำเร็จทำให้เกิด เกิดทักษะ					
8. การจัดองค์กรให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจมีความ เหมาะสม					
9. สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดความศรัทธาต่อหน้าที่					
10. มอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถของบุคคล					
11. มีการปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน					
12. มีความเหมาะสมในการกำหนดมาตรฐานงาน					

2.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความชัดเจนในวางแผนและกำหนดเป้าหมาย					
2. สามารถนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแผน					
3. มีศักยภาพในการแข่งขันสูง					
4. คำแนะนำของที่ปรึกษาทำให้มีรายขายธุรกิจ					
5. มีการประสานประโยชน์ร่วมกับธุรกิจเอกชน					
6. การฝึกอบรมนำไปปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจ					
7. สมาชิกเข้าไปมีส่วนร่วมทางธุรกิจ					
8. การเชื่อมโยงระหว่างแผนธุรกิจมีความเหมาะสม					
9. สมาชิกได้รับประโยชน์จากข่าวสารภายในสหกรณ์					
10. สหกรณ์สามารถเร่งรัดหนี้ได้เพิ่มขึ้น					
11. มาตรการระดมทุนของสหกรณ์เหมาะสม					
12. การวางแผนรับสมาชิกเพิ่มเหมาะสมกับขนาดธุรกิจ สหกรณ์					
13. การขยายธุรกิจการซื้อมีความเป็นไปได้					
14. กลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจการซื้อมีความเหมาะสม					
15. การวางแผนรวบรวมการผลิตผลจากสมาชิกสอดคล้อง กับความต้องการของสมาชิก					
16. การส่งเสริมอาชีพสอดคล้องกับแผนการผลิต					
17. ฝ่ายจัดการสามารถยกระดับความสามารถในการจัดการ					

ภาคผนวก ข

แบบวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์

แบบประเมินผลการวิเคราะห์สถานภาพสหกรณ์เป้าหมาย

สหกรณ์การเกษตร

จำกัด จังหวัด

ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ

1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.ว	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ				
					ก่อน	หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
1.1 จำนวนสมาชิก (คน)									
1.2 ร้อยละ จำนวนสมาชิก/ครัวเรือนเกษตรกร (%)									
1.3 ร้อยละของการเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก									
1.4 ร้อยละการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการ (%)									
1.5 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
1.6 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
1.7 ปริมาณธุรกิจรวมขายเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
1.8 ปริมาณธุรกิจรับฝากเงินเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									

1. ความเข้มแข็งของสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.ว.	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ				
					ก่อน	หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
1.9 ดอกเบี้ยค้างรับเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน - ค่าปรับค้างรับ / สมาชิก 1 คน									
1.10 จำนวนทุนสวัสดิการสังคม / กำไรสุทธิ									
1.11 จำนวนสวัสดิการพนักงาน / เงินเดือนค่าจ้าง									
1.12 อัตราส่วนพนักงานสหกรณ์ 1 คน / จำนวนสมาชิก									
1.13 จำนวนสมาชิกที่มาใช้บริการ / สมาชิกทั้งหมด									
1.14 ระยะเวลาเรียกเก็บเงินลูกหนี้โดยเฉลี่ย = ลูกหนี้การค้า * 365 (วัน) ยอดขายสุทธิ									
1.15 ระยะเวลาชำระหนี้โดยเฉลี่ย = เจ้าหนี้การค้าโดยเฉลี่ย * 365 (วัน) ยอดซื้อสุทธิ									
1.16 ปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน (เงินเชื่อ) = ต้นทุนคงที่ ราคาขายต่อหน่วย - ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย									

2. ความมั่นคงของสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.ว.	ก่อน	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ			
						หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
2.1 วงเงินกู้ยืมประจำปีจาก น.ท.ส.(ล้านบาท)									
2.2 วงเงินกู้ยืมภายนอกเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
2.3 ทุนสะสมต่าง ๆ เฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
2.4 เงินสำรองเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
2.5 ทุนเรือนหุ้นเฉลี่ย / สมาชิก 1 คน									
2.6 ทุนของสหกรณ์ / ทุนดำเนินงาน									
2.7 หุ้น + เงินรับฝาก / ทุนดำเนินงาน									
2.8 เงินกู้ยืม / ทุนดำเนินงาน									
2.9 เงินสำรอง / ทุนดำเนินงาน									
2.10 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน = สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน									
2.11 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสภาพคล่อง (1 : 1) = สินทรัพย์หมุนเวียน - สินค้าคงเหลือ / หนี้สินหมุนเวียน									
2.12 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ (ครั้ง) = ยอดขายสุทธิ / สินทรัพย์รวม									
2.13 อัตราส่วนหนี้สิน / สินทรัพย์รวม = หนี้สินทั้งหมด / สินทรัพย์รวม									

2. ความมั่นคงของสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.ว.	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ				
					ก่อน	หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
2.14 อัตราส่วนหนี้สิน / ทุน (เท่า) = หนี้สินทั้งหมด / ทุนของสหกรณ์									
2.15 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า) = กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ = กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี / ดอกเบี้ยจ่ายเงินฝาก									
3. การขยายตัวของธุรกิจสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.ว.	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ				
					ก่อน	หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
3.1 ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ (ล้านบาท)									
3.2 ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ									
3.3 ปริมาณธุรกิจรวมขาย									
3.4 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝาก									
3.5 ปริมาณธุรกิจบริการอื่น ๆ									
3.6 จำนวนของกำไรขั้นต้น									
3.7 อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (ครั้ง) = ต้นทุนขาย / สินค้าคงเหลือ = 365 / อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (วัน)									

3. การขยายตัวของธุรกิจสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.จ.	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ				
					ก่อน	หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
3.9 อัตราการรับชำระหนี้ต้นเงินให้กู้ถึงกำหนดชำระ (%) - เงินกู้ระยะสั้น - เงินกู้ระยะปานกลาง									
3.10 อัตราการรับชำระหนี้ต้นเงินให้กู้ผิดสัญญา (%) - เงินกู้ระยะสั้น - เงินกู้ระยะปานกลาง									
3.11 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยพึงชำระ (%)									
3.12 อัตราการรับชำระดอกเบี้ยค้างรับ (%)									
3.13 อัตราการขยายตัวเงินกู้ยืมจากภายนอก (%)									
3.14 อัตราการขยายตัวดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ยืม (%)									
3.15 อัตราการรับชำระหนี้ลูกหนี้การค้า (%)									
3.16 ลูกหนี้การค้าผิดสัญญา									
3.17 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (ครั้ง) = ยอดขายเชื่อ / ลูกหนี้									
3.18 อายุของลูกหนี้ (วัน) = 365 / อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้									

4. ผลตอบแทนการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	ปี 2539	ปี 2538	ปี 2537	มาตรา ฐาน จ.ว.	ผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจ				
					ก่อน	หลัง	เฉลี่ยก่อนเข้า	เฉลี่ยหลังเข้า	ผล
4.1 กำไรสุทธิ / ทุนเรือนหุ้น									
4.2 กำไรสุทธิ / ทุนดำเนินงาน									
4.3 กำไรสุทธิ / พนักงาน 1 คน									
4.4 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน / กำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ									
4.5 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน / กำไรเฉพาะธุรกิจรวมซื้อ									
4.6 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน / กำไรเฉพาะธุรกิจรวมขาย									
4.7 เงินเฉลี่ยคืน / ปริมาณธุรกิจสินเชื่อ									
4.8 เงินเฉลี่ยคืน / ปริมาณธุรกิจรวมซื้อ									
4.9 เงินเฉลี่ยคืน / ปริมาณธุรกิจรวมขาย									
4.10 กำไรสุทธิ / สมาชิก 1 คน									
4.11 เงินปันผล / สมาชิก 1 คน									
4.12 เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ / สมาชิก 1 คน									
4.13 เงินโบนัสกรรมการ / กรรมการ 1 คน									
4.14 เงินโบนัสพนักงาน / พนักงาน 1 คน									
4.15 อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย=กำไรสุทธิ * 100/ยอดขายสุทธิ									
4.16 อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน=กำไรสุทธิ * 100/สินทรัพย์รวม									
4.17 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน= กำไรสุทธิ * 100 / ทุนของสหกรณ์									

ภาคผนวก ค

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ผู้วิจัยชื่อ นายไชยา บุญญาภาพ เกิดวันที่ 13 กันยายน 2502 ที่ตำบลท่าเสา อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์

จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2518 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา ตำบลหันตรา อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี 2523 ระดับปริญญาตรี เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (ทษ.บ.) สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2525

ประวัติการทำงาน

1. นักข่าวสายเกษตรและคมนาคม สำนักพิมพ์เศรษฐกิจและการเมือง ปี 2526
2. นักวิชาการสหกรณ์ 3 สำนักงานสหกรณ์อำเภอบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
3. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 4 ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก
4. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 5 ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก
5. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม 6 ว. ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 6 จังหวัดพิษณุโลก